

SZAKDOLGOZAT

BALOGH ERNŐ MÁRTON

2016

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM

KÜLKERESKEDELMI KAR

**Az aktuális migrációs folyamatok hatásai az
Európai Unióra**

Konzulens:

DR. Csejtei István

címzetes főiskolai docens

Készítette :

Balogh Ernő Márton

Nemzetközi tanulmányok szak

Nappali tagozat

2016

Tartalom

1. Bevezetés.....	2
2. Hipotézis kifejtése	3
3. Bevándorlást támogatók gazdasági érvei	5
4. Bevándorlást ellenzők érvei	9
5. A nemzetközi migráció elméletei.....	10
5.1 Neoklasszikus közgazdaságtan.....	10
5.2 Új közgazdaságtan.....	11
5.3 Duális munkaerőpiac	12
5.4 Világrendszer elmélet.....	13
5.5 Hálózatelmélet és intézményelmélet	13
6. Alapfogalmak	14
6.1 Menekült.....	15
6.2 Migráns.....	15
6.3 Migráció	16
7. A menekültek uniós szabályozása	17
8. Kvótarendszer az Európai Unióban.....	19
9. A szeptember 22- ei döntés következményei	23
9.1 A kvótarendszer elutasítói	24
9.1.1 Lengyelország	24
9.1.2 Csehország	25
9.1.3 Románia	26
9.1.4 Magyarország és Szlovákia.....	27
9.1.5 Visegrádi 4- ek.....	29
9.2 A kvótarendszer mellett kiállók.....	31
9.2.1 Olaszország	31
9.2.2 Svédország	31
9.2.3 Katolikus egyház.....	33
10. Németország.....	34
10.1 Németország bevándorlási története	35
10.2 Német migrációs intézkedések.....	38
10.3 Menekültek szabályozása	40
10.4 2015- ös migrációs hullám kezelése Németországban.....	41
11. EU-Törökország megállapodás.....	44
12. Kvótarendszeren kívül más megoldások.....	49
13. EU- Afrika megállapodások.....	51
13.1 Partnerségi keretterv.....	52
14. EU- Egyiptom megállapodás	54
15. Összefoglalás, konklúzió	55
16. Irodalomjegyzék.....	58

1. Bevezetés

Az egyetemes történelem egyik alapigazsága, hogy a népesedés alakulása határozza meg az emberiség sorsát. A tapasztalatok szerint a túlnépesedett országokból menekültáradat özönlik Európa és Észak- Amerika felé, ez egy állandó folyamat, amelynek intenzitása változik csak időszakonként. Ezeknek a vándorlásoknak meghatározó oka a nyomor, a szegénység, valamint a fegyveres konfliktusok. A háborúkon kívül tehát, azok a gazdasági körülmények a legmeghatározóbbak, amelyek nem tudják biztosítani a termelés és megélhetés feltételeit.

Természetesen annak az emberi magatartásnak, amelynek célja, hogy az ember a lakóhelyének megváltoztatásán keresztül egy másik földrajzi helyen akár új társadalmi, gazdasági környezetben telepedjenek le, és ott igyekezzenek megfelelni, sokszor elsősorú oka, a lakóhelyet érintő háború, amely rákényszeríti az embereket a változtatásra. A háborún kívül lehetnek, a fentiekben megjelölt más okok is, amelyek az emberek sorsát befolyásolhatják. Ezt az emberi magatartást a migráció fogalomköre öleli fel és foglalkozik behatóan vele. Könyvtárnyi irodalom készült ezzel kapcsolatban és az emberiség történelmének jelentős része is erről szól. Elég arra gondolni, hogy az ókori görög történelemben a görög migránsok a Földközi- tenger partja mentén telepeket és városállamokat hoztak létre, de ugyanígy a nagy kontinensek történelmét tanulmányozva megállapíthatjuk, hogy Ausztráliát és Észak-Amerikát is bevándorlók népesítették be, a Kárpát-medencét és környékét pedig az ázsiai sztyeppékről beözönlő hunok, szkíták, magyarok, kunok hódították meg. Kiemelkedőnek számít ebben a folyamatban a 19. sz. és a 20. sz. első fele közötti időszak, amikor több mint 60 millió ember vándorolt ki Európából a tengeren túlra¹ Ezeknek a vándorlásoknak sokféle közös oka volt, de a legfontosabb közülük, hogy az életkörülményeiket az emberek biztonságosabban akarják maguk körül érezni, ellenkező esetben az emberek jellemzően nem változtatnak helyzetükön.

¹ The Migration to North America – Elérés:
<http://www.let.leidenuniv.nl/history/migration/chapter52.html>

² Migrant crisis: Migration to Europe explained in seven charts – Elérés:
<http://www.bbc.com/news/world-europe-34131911>

Arra szeretnék rávilágítani, hogy egy olyan örök folyamatról beszélünk, amely a 21.sz- ban is jelen lesz, de nem mindegy, hogy ez a folyamat a 21.sz. gazdasági és társadalmi viszonyait milyen módon alakítja majd át, mint ahogy az sem, hogy jelen századunkban miként fognak a bevándorlásra hatni a társadalmi, gazdasági és azon belül a demográfiai változások.

A bevándorlás magába foglalja a migrációt, de fordítva ez a tétel nem állja meg a helyét. A bevándorlást tehát szélesebb körben kell érteni. Nem téveszthető össze ez a fogalom a népvándorlás fogalmával sem.

2. Hipotézis kifejtése

A bevándorlás és migráció ügye elsősorban Európában lett aktuális, mivel a 2015-ös bevándorlási hullám következtében, egy év alatt 1.321.560-an nyújtottak be menedékkérelmet, vagy letelepedési engedélyt az Európai Unió valamely tagállamához. A legtöbben Németországban kérelmeztek (476.000), de Magyarországra is 177.130 jelentkezés jutott². A 2014-es, és a 2015-ös évek Eurostat adataiból kiderül, hogy robbanásszerűen növekedett meg a menedékkérők száma a 2014 előtti időszakhoz képest. Példaként hoznám fel, hogy 2014-et megelőzően a kérelmezők száma a 600.000-et alig érte el, viszont 2015-re ez a szám megduplázódott.³

Az európai tagállamok különböző módon reagáltak erre a helyzetre. A 28 tagállamból a szolidaritás jegyében jelentős többségük a befogadás mellett tette le a voksát, és egyben kifejtették, hogy az integráció hívei. Kiemelték viszont, hogy a menedékkérőknek a beilleszkedésükhöz köztességük lesz a befogadó társadalom nyelvét megtanulni, a befogadó társadalom törvényeit elfogadni, és az új társadalomban a hasznosságukat bebizonyítani. Ezzel szemben, a befogadó

² Migrant crisis: Migration to Europe explained in seven charts – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34131911>

³ Eurostat 2016. március 3-án publikált jelentése - Asylum applications (non-EU) in the EU-28 Member States, 2005-15 – Elérés: [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Asylum_applications_\(non-EU\)_in_the_EU-28_Member_States,_2005-15_\(%C2%B9\)_\(thousands\)_YB16.png#file](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Asylum_applications_(non-EU)_in_the_EU-28_Member_States,_2005-15_(%C2%B9)_(thousands)_YB16.png#file)

országok biztosítják számukra az oktatás feltételeit, a társadalombiztosítást és az egyéb szociális juttatásokhoz való hozzáférés lehetőségét.

Az Európai Unió egyes, kisebbségben levő tagállamai viszont, ezt a modellt elvetik, és elzárkóznak az integrációtól, valamint annak minden nemű következményétől. Ezeknek az országoknak a magatartása arra irányul, hogy a bevándorlás gazdasági szükségszerűségével nem kívánnak foglalkozni, csak és kizárólag a bevándorás politikai és kulturális hatásaival.

Figyelemre méltó ennek a folyamatnak a másik oldala is, hogy a bevándorlók mennyiben képesek az őket befogadó országok nemzeti karakterét megváltoztatni, vagy befolyásolni. Nem könnyű eldönteni, hogy kulturális értelemben milyen mértékben lehet a bevándorlókat asszimilálni. Ugyanakkor kiemelkedő jelentőséggel bír az is, hogy a bevándorlók képesek-e saját identitásukat feladni, vagy ha nem, akkor milyen mértékben akarják és tudják azt megőrizni. Ezek minden országban égetően fontos kérdések. Azok az országok, amelyek elutasítják az integrációt, a kulturális értékek hanyatlásától, a hagyományos európai értékek elvesztésétől, a keresztény szellemiség feledésbe merülésétől tartanak. Az idegenektől való félelem növekszik – amelyekre a propaganda eszközök is hatásosan rájátszanak⁴ - a politikai nyomás pedig a jobboldal részéről hangsúlyosabbá válik. Ez a jelenség Európa összes országában jelen van, csak a mértékükben vannak meghatározó különbségek.

A két tábor eddig még nem tudott konszenzusra jutni és az Európai Unió intézményrendszere, parlamenti vitái és döntései sem tudták ezeket a nézeteltéréseket megoldani közöttük. Természetes, hogy ez a két szélsőséges álláspont a véleménykülönbségek közül a legmarkánsabban ütköztethető egymással, de ezen belül a véleménykülönbségek tagországokként és szakmai érvek alapján nagyon sok rész kérdést is taglalnak, amelyek arra mutatnak rá, hogy egy sokszínű vitáról van szó, amelyben a vélemények is gyakran változnak.

⁴ Pig- head propaganda: Hungary's war on refugees – Elérés:
<https://euobserver.com/opinion/134762>

A két domináns álláspont lényegét tehát nem könnyű egyeztetni, mert a befogadást támogatók köre elsősorban pragmatikus, gazdasági érvekkel támasztja alá a döntéseit, a második csoport pedig hangsúlyosan politikai ügyként kezeli a bevándorlás kérdését, mint amelyekre már a fentiekben is utaltam.

Ezt a két álláspontot szeretném részletesen bemutatni, azokat az érveket láttatni és megvitatni, amelyek a felek egymás közötti vitáiban gyakran elhangzanak, és megvizsgálni, hogy születhet-e a két fél között véglegesnek tekinthető kompromisszum. Ennek a megegyezésnek, vagy a hiányának különös jelentősége van akár az Európai Unió jövőjére is kihatóan. Az unió erejét és hatékonyságát mutathatja meg, hogy ebben a kérdésben tud-e olyan egységes álláspont létrejönni, amelynek végrehajtása valamennyi tagállamra kötelező érvényűvé válhat úgy, hogy azokat a tagállamok ne csak tudomásul vegyék, hanem egyet is értsenek azzal.

Kiemelkedően foglalkozom Németországgal, mint az Európai Unió legmeghatározóbb államának bevándorláspolitikájával, amely ország a befogadás támogatója, és jutott a legmesszebbre, hogy a bevándorlók integrációjának jogi és gazdasági környezetét a saját társadalmában a belpolitikai nyomás ellenére vállalhatóvá tegye.

3. Bevándorlást támogatók gazdasági érvei

A politikusok és a közgazdászok egymásnak feszülnek, hogy a bevándorlással kapcsolatban kölcsönösen meggyőzzék egymást a saját érveikről. Mind a két félnek az a célja, hogy a másik lemondjon saját álláspontjáról, elfogadva a vele szemben állóét. Ezeken a vitákon felül a közgazdászok behatóan vizsgálják, hogy a jelenlegi helyzetben a menekülthullám következményei a befogadó államok gazdasági viszonyaira mennyiben hatnak pozitívan vagy negatívan. A többség álláspontja, hogy a bevándorlók integrálása szükségszerű, előremutató, tehát pozitív. Ezt a véleményt a demográfia adatainak feldolgozásán keresztül támasztják alá a leggyakrabban.

A demográfiai helyzetet röviden be kell mutatni ahhoz, hogy pontosan megértsük, hogy napjainkban és az elkövetkezendő időszakban miért válik több gazdaság számára is rendkívül fontossá, hogy a gazdasági teljesítményük színvonalának megőrzése, fenntartása és fejlesztése érdekében a bevándorlók egy részét termelésbe tudják állítani.

Egy, az ENSZ által 2012- ben készített számítás alapján⁵ 2000- ig a világ népessége ugrásszerűen növekedett, de 2100- ig a növekedés lassulni fog, még az afrikai és ázsiai területeken is. De mi a helyzet Európával? Az 1950- től az ezredfordulóig terjedő időszakban dinamikus növekedés volt megfigyelhető ám ez a növekedés a prognózisok alapján 2020- ra és az azt követő szűk két évtizedre megtorpanni látszik. Lassú bővülés váltja fel a dinamikát, majd később stagnálás várható. Figyelembe kell venni, hogy Európán belül, az Európai Unió népessége 2015- ben 508,5 millió fő volt, ami a világ össznépességének durván 7% - a⁶, és az európai általános trendek nyilvánvalóan az unión belül is érvényesek lesznek.

A fő problémát azonban, az Európai Unión belül, nem a népesség száma, hanem a népesség életkora jelenti. Egy felmérés rávilágít⁷, hogy három különböző életkorcsoportra bontva miként alakult a 2005- 2015- ig tartó időszak: a legfiatalabb csoport a 0-14 évesek durván egy százalékkal lettek kevesebben, a csökkenő tendencia a 15- 60 évesek körében is megfigyelhető volt, igaz, csak kb. két százalékos mértékben. A harmadik csoport, azaz a 60 év felettek száma viszont növekedett, nagyjából 2,5 %-kal.

Ezek alapján a számok alapján nem tűnik olyan riasztónak a helyzet, ám ha megvizsgáljuk az Európai Bizottság által 2015-ben kiadott tanulmányt az

⁵ ENSZ jelentése – World Population Prospects, The 2015 Revision – Elérés: https://esa.un.org/unpd/wpp/publications/files/key_findings_wpp_2015.pdf

⁶ Eurostat 2016 szeptember 2- án publikált jeletése – A statistical portrait of the European Union compared with the 15 non- EU G- 20 countries – Elérés: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7597069/1-02092016-BP-EN.pdf/3ab19762-107f-4824-996d-52abb0df38b2>

⁷ Eurostat 2016 augusztus 4- én publikált jelentése – Population age structure by major age groups, 2005 and 2015 – Elérés: [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Population_age_structure_by_major_age_groups,_2005_and_2015_\(%25_of_the_total_population\)_YB16.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Population_age_structure_by_major_age_groups,_2005_and_2015_(%25_of_the_total_population)_YB16.png)

előregedő európai társadalomról⁸ már borúsabb jövőkép tárul a szemünk elé. 2060- ra azt jósolják, hogy 16 millió fővel fog nőni az unió népessége, kb 523 millió főre, ami megközelítőleg 3% - os növekedést jelent. Az emberek ugyanakkor hosszabb ideig fognak élni: a férfiaknál a jelenlegi 77,6 uniós átlagéletkor várhatóan 84 évre fog kitolódni, a nők esetében pedig a jelenlegi 83,1 éves átlag 89,1- re fog emelkedni. Ezzel értelemszerűen csökken az aktív dolgozók, adófizetők száma, a mostani 211 milliőről 202 millió főre. A kutatás alapján az egészen kiskorúak körében nem lesz drasztikus változás, ellentétben a 15-64 éves korúak halmazával, amely közel 10%- os mértékben fog csökkenni. A nyugdíjasok száma 10% - os, de növekvő tendenciát mutat majd. Ezekből a számokból világossá válik, hogy míg a jelenlegi átlag szerint 4 aktív dolgozó tart el egy nyugdíjast, a jövőben ez a szám kettőre fog redukálódni, ami 50%- os visszaesést mutat.

Ez a demográfiai trend az Európai Unió költségvetésére úgy fog hatni, hogy az EU- nak az egészségügyre illetve az idősek egyéb ellátására növelnie kell a kiadásait, az előrejelzés szerint kb 2%- kal. Eközben viszont ezt a két százalékot pótolni kell valahonnan, amire a legalkalmasabb a nyugdíjak mérséklése (igen kis arányban, kb 0,2 %- kal), illetve a munkanélküli segélyek csökkentése (megközelítőleg 0,4%- kal). Látható, hogy a kiadások növelése szükségszerű lesz, és a távlatokban is ezeknek a kiadásoknak a növekedésével kell számolni. A 2%- os hiányt megkísérelhetik a klasszikus módszerekkel csökkenteni, de a közgazdászok számításai szerint az EU a GDP 1,4 %- nál lejjebb nem tudja a hiányt honnan pótolni. Ezért is alakult ki az az álláspont, hogy a bevándorlók munkába állása és adói jelenthetik azt a forrást, amellyel a hiányok csökkenthetők és kiegyenlíthetők lehetnének.

Az IMF által kiadott részletes tanulmány⁹ úgy foglalja össze a bevándorlás kérdését, hogy minél több menekültet sikerül egy országba befogadni, annál pozitívabb gazdasági mutatókkal rendelkezik majd az adott állam, ami a GDP

⁸ Európai Bizottság Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóságának publikációja 2015. 05. 12. – The 2015 ageing report – Elérés: http://ec.europa.eu/economy_finance/graphs/2015-05-12_ageing_report_en.htm

⁹ IMF 2016 januárjában kiadott publikációja – The Refugee Surge in Europe: Economic Challenges – Elérés: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2016/sdn1602.pdf>

szempontjából mindenképpen eredményes. Ez a pozitív hatás azonban, csak akkor válik elérhetővé, ha minden olyan segítséget megkapnak a menekültek, amely az integrációjukhoz szükséges. Az Economist kiemeli¹⁰, hogy gyarkolatilag nincs különbség egy Európán belül vándorló és egy háborús övezetből menekülő afrikai, vagy arab emberek között, sőt, ami régebben problémát jelentett, hogy a bevándorlók nagyrészt idősök voltak, akik eltartásra szorultak, a mostani hullámmal elsősorban fiatalok érkeznek, akik képesek munkát vállalni.

A cikk nem foglal állást tehát, konkrétan abban a kérdésben, hogy a bevándorlók megoldanák-e az előregedés problémáját, de rövid időn belül az egész EU- ra vetítve 0,19 % - os növekedést jósol, ami a jövőben akár kúszhat feljebb is és ez az az optimista jövőkép, amely szerint az előregedés kedvezőtlen hatásait ellensúlyozni lehet.

A ,The Economist‘ Németországról állítja¹¹, hogy a legtöbb menekültet befogadó, és mindig a befogadás híveként szereplő legjelentősebb ország. Az írásban Angela Merkel kiemelte, hogy adózás szempontjából mekkora jelentősége van a bevándorlók befogadásának, egyben visszautasította azokat, akik úgy érveltek, hogy Németország „ meg fog telni“ , a menekültek elveszik a németek fizetését és azokból a segélyekből élnek, amelyeket a német állampolgárok fizetnek be a költségvetésbe.

A vádakkal szemben a tanulmány kifejti, hogy az ilyesfajta negatív véleményeknek nincs valóságalapjuk, és példaként felhoz egy 1991 és 2008 között, Dániában végzett kutatást, amely során az országba érkező migránsokat és a gazdaságra gyakorolt hatásukat vizsgálták. Igaz, hogy a bevándorlók sok esetben kiszorították az egyszerűbb munkakörökből a helyieket, ez viszont hosszabb távon azt eredményezte, hogy a kiszorított helyiek nagyobb hajlandósággal kezdtek komolyabb, szellemi munkába, amivel a legtöbb esetben többet kerestek mint korábban.

¹⁰ The Economist 2016. 01. 23. – For good or ill – Elérés:
<http://www.economist.com/news/finance-and-economics/21688938-europes-new-arrivals-will-probably-dent-public-finances-not-wages-good-or>

¹¹ The Economist 2016. 01. 23. – For good or ill – Elérés:
<http://www.economist.com/news/finance-and-economics/21688938-europes-new-arrivals-will-probably-dent-public-finances-not-wages-good-or>

A fentiekből világosan kiderül, hogy a felsorolt érvek nem teljeskörűek, de a bevándorlók befogadása mellett érvelők elsősorban a demográfiai adatokra hivatkoznak és hangsúlyozzák, hogy az objektív népességcsökkenés hatásainak ellensúlyozására, az integráció a leghatásosabb eszköz. A működő gazdaságok teljesítőképességének megtartása és növelése, a GDP termelésének magas fokú biztosítása, az elöregedő társadalom fenntartásának és az adóbevételek szintentartásának szükségszerű forrásait úgy lehet leginkább biztosítani, hogy a betelepülőkkel a társadalmak befogadóakká váljanak. A velük szemben állók viszont ezeket az érveket nem tartják elég meggyőzőnek és minden szinten elutasítják az együttélést az újonnan érkezőkkel.

4. Bevándorlást ellenzők érvei

2015-től a migrációs folyamatokban új jelenségek kerültek előtérbe. Az afrikai kontinensről és a Közel-Keletről, valamint Közép-Ázsiából robbanásszerű bevándorlási hullám indult meg Európa irányába. Ennek az embertömegnek a logisztikai mozgatása nem volt jól előkészítve, és ezért sem a regisztrációs folyamatok, sem a szükségszerű kontrollfolyamatok nem tudtak jól működni velük szemben. Ebből a szervezetlen helyzetből indultak ki azok, akiknek álláspontjai szerint a migrációt nem befogadni, hanem elutasítani kellene. A leggyakrabban felhozott érvek az országok biztonságának kockázataira utaltak, beleértve a terrorizmus veszélyét is. A racionális érvek gyakran keverednek a kultúra, a vallás és a civilizáció ellentéteiben gyökerező konfliktusokban. A bevándorlást ellenzők a legtöbb esetben magáról a migrációról olyan homogén módon beszélnek, hogy a migráció valóságos okait nem részletezik, és egybemoszák a menekülőket, vagy a megélhetésüket más módon keresőket, anélkül, hogy jogi helyzetükben különbséget tennének. Így nem kerítenek sort olyan okok elemzésére, amelyek alapján rá lehetne világítani, hogy az egyes csoportok milyen indítatásokból kívánnak az életkörülményeiken változtatni.¹² Az érvek elsősorban érzelmekre hatnak és általános ellenérzéseket igyekeznek széles körben kialakítani, mellőzve az objektivitást.

¹² L. Rédey Mária: A nemzetközi migráció demográfiai és Geográfiai aspektusai – Megjelent: Migráció a XXI. sz.-ban (2016) 30-41. oldal

Világosan lehet látni a csoportok vitájából, hogy a bevándorlással kapcsolatos fogalmak tisztázása nélkül nem lehet a fenti érveket helyesen megítélni, ezért szükség van a következőkben a fogalmak pontos körülírására. Ezen belül a nemzetközi migráció elméleteit kell bemutatnunk, majd az alapfogalmakat kell pontosan tisztáznunk.

5. A nemzetközi migráció elméletei

Az elmúlt évtizedekben, főleg az 1950- es évektől kezdődően jelentős mértékben nőtt a nemzetközi migráció a vilgában. A már addig is nagymértékű befogadást realizáló országokban még jelentősebb mértéket öltött a migráció (Egyesült Államok, Kanada, Ausztrália), a kibocsájtó országok viszont megváltoztak, mivel míg korábban főleg európai országokból kerültek ki a migránsok, újfent ez a trend áttolódott Ázsiára, Afrikára. Sőt, ezen európai országok nemcsak, hogy nem termeltek már ki annyi emigránst mint korábban, de ők maguk is jelentős befogadókká váltak. Dél- Európába érkeztek először migránsok jelentős számban más kontinensekől az 1960- as években, később ez áttolódott a kontinens nyugati országaira.¹³

A nemzetközi migráció felerősödésével együtt nyilvánvalóvá vált, hogy a tendenciák lemodellezhetőek, hiszen logikus, kiszámítható folyamatok együttese mozgatják elsősorban a migrációt. Egyenlőre azonban nem létezik egységes modell a migráció magyarázatára, csak egymástól külön álló töredékek. A modellek, habár különbözőek és én is külön kívánom bemutatni azokat a következőkben, nem jelenthetjük ki, hogy nem összeegyeztethetőek egymással.

5.1 Neoklasszikus közgazdaságtan

A neoklasszikus közgazdaságtani modellt két csoportra oszthatjuk: a **makroelméletre** és **mikroelméletre**.

A **makroelmélet** tekinthető a legrégebbi modellnek, amely a migrációt hivatott

¹³ Douglas S. Massey – Joaquin Arango – Graeme Hugo – Ali Kouaouci – Adela Pellegrino – J. Edward Taylor: A nemzetközi migráció elméletei: áttekintés és értékelés – Megjelent: Sik Endre – A migráció szociológiája; Budapest, 2012; 11-13. oldal

megérteni. Ez az elmélet a gazdasági folyamatokat követő munkaerő- vándorlásra szeretett volna választ találni.¹⁴ Kiindulópontját a munkaerő keresletének és kínálatának földrajzi eltéréseire teszi, mégpedig logikusan a bérezésekbeli különbségekhez viszonyítva. A modell egy egyensúlyi állapotot hangsúlyoz ami a következőkben nyilvánul meg: ha arról a területről ahol alacsony volt a bérszínvonal, kivándorolnak az emberek, ennek következtében a munkaerő kínálat is csökken, amely a bérezések növelését eredményezi. A másik oldalon pedig, a befogadó országgal ennek pont az ellenkezője történik, a munkaerő-kínálat fog nőni, amely a bérek csökkenésében fog megnyilvánulni. Így jön létre az egyensúlyi állapot. Ez a modell tehát, amely elsősorban a béaránytalanságokat veszi célkeresztbe, igen elterjedt napjainkban is, több ország bevándorlás politikájának alapja.

A **mikroelmélet**, a makrohoz hasonlóan is egyéni döntésből indul ki: a személy költség- haszon számítás során határozza el, hogy számára kedvező lesz a migráció. A döntés az alapján születik meg, hogy mely területen lehet a legnagyobb jövedelemre számítani. A migránsnak e modell szerint mérlegelnie kell, hogy az új helyre vándorlással mekkora kiadással számolhatnak – amelybe beletartozik az utazás költsége, a lakhatás, de ugyan úgy az utazás pszichológiai vonzatai is – illetve, hogy mennyi ideig tart az új életszínvonal mellett annak megtérülése. Ha a fentieket figyelembe véve a személy nyereséget számol, akkor a migrációt választja, ha veszteséget, értelemszerűen az otthon maradáást. Ha az utazása sem nem nyereséges sem nem veszteséges, vagyis 0 értéket kap, a döntése közömbössé válik. A mikroelméletet Larry A Sjaastad dolgozta ki, az ‘Emberi migráció költségei és nyereségei’ című művében.

5.2 Új közgazdaságtan

Az új közgazdaságtan elmélete a neoklasszikus elméletet követően alakult ki és megkérdőjelezi annak alapjait. Az új elmélet már nem egyének, hanem

¹⁴ George Borjas - Self-selection and the Earnings of Immigrants - The American Economic Review, Vol. 77, No. 4. (Sep. 1987), pp. 531-553 Elérés: http://isites.harvard.edu/fs/docs/icb.topic803549.files/Week%203-September%2022/borjas_self.pdf

családok, háztartások vándorlását helyezi előtérbe. Eszerint a családok elsődleges célja nem csak a minél magasabb jövedelemhez való hozzáférés, hanem a létfeltételek körüli kockázatok, kudarcok minimálisra csökkentése, illetve amennyiben ezek a negatív hatások mégiscsak bekövetkeznek, azoknak a lehető leghatékonyabb enyhítése, kezelése. A fejlődő országokban a kockázatkezelés rendszere nem jól kialakított, vagy sok esetben a szegényebb családok számára egyáltalán nem elérhető. A fejlett országokban viszont a családok kockázatait magánbiztosítással, vagy kormányprogramokon keresztül tudják garantálni¹⁵, emiatt válik vonzóvá ezekbe az országokba emigrálni. A család egyes tagjai is dönthetnek a migráció mellett, ebben az esetben hazautalással segítik az otthon maradtakat, és ez a segítség biztosítja a családok számára a stabilitást egy kedvezőtlen hazai gazdasági környezetben is. Sőt, sok esetben a családok berendezkednek az efféle megoldásra, hiszen – az elméletre hagyatkozva – a bevételi forrásokkal számolva azok szétesztását mindig figyelembe vehetik segítve ezzel a fennmaradásukat.

5.3 Duális munkaerőpiac

A duális munkaerőpiac elmélete annyiban tér el a fentebb említettektől, hogy ez a vándorlást nem pusztán egy egyén vagy egyének egy csoportjának racionális döntéseként fogja fel. A vándorlást a modern ipari társadalmak munkaerő- szükségletének következményeként írja le, és azt állítja, hogy a küldő országok tolóerőivel nem lehet magyarázni a migrációt, csakis a fogadó ország munkaerő- szükségletével, és annak kielégítésének vonzásával. A modell szerint a fejlett országokban kialakult gazdasági szerkezet a felelős a nagyfokú vándorlásért, amely folyamatos keresletet mutat a bevándorlók munkája iránt. Ez főleg amiatt a társadalmi berendezkedés miatt van így, miszerint a munkákat tipizálni lehet: az első típust nagyobb bérek és védett piac jellemzi, ezeket általában a helyi lakosság tölti be, ellentétben a másodikkal, amely kisebb bérekkel és rosszabb munkakörülményekkel kecsegtet, viszont a bevándorlók számára könnyen elérhető, és emiatt vonzó is.

¹⁵ Douglas S. Massey – Joaquin Arango – Graeme Hugo – Ali Kouaouci – Adela Pellegrino – J. Edward Taylor: A nemzetközi migráció elméletei: áttekintés és értékelés – Megjelent: Sik Endre – A migráció szociológiája; Budapest, 2012; 13-17. oldal

5.4 Világrendszer elmélet

A világrendszer elméletet Emmanuel Wallerstein, amerikai szociológus dolgozta ki. Az elmélet kiindulópontja, hogy a nemzetközi migrációt nem az egyes nemzetgazdaságok munkaerőpiacainak megosztottságára vezeti vissza, hanem magának, a 16. században gyökerező világgazdaságnak tulajdonítja.¹⁶ Wallerstein szerint a tőkés viszonyok elérték azokat a társadalmakat is, amelyek alapvetően nem kapitalista berendezkedésűek voltak, innen kerültek ki azok az emberek, akik hajlandóak voltak az elvándorlás mellett dönteni. Nem csak személyi vagy családi szinten értelmezte a modellt, vállalatokra szintén vonatkozott: a kapitalista vállalatok a szegényebb országokban akarnak termelni, nyersanyagot, munkaerőt, földet találni magasabb profitszerzés céljából, ez párhuzamot mutat a korábbi gyarmati berendezkedéssel.

5.5 Hálózatelmélet és intézményelmélet

A hálózatelmélet és az intézményelmélet még újszerűnek, és nem annyira alaposan kidolgozottak mondhatók, mint a korábbi modellek.

A hálózatelmélet egy interperszonális kapcsolatrendszert vázol fel, amelyen belül a migránsok, a korábban emigráltak és az otthon maradók is kapcsolatban vannak egymással, attól függetlenül, hogy ki hol tartózkodik, értve itt a fogadó avagy kibocsájtó ország területét. Ez a folyamat ösztönzi a migrációt, hiszen csökkenti a kiadásokat és egyéb kockázatokat, a másik oldalon azonban a várható hozamokat növeli lévén, hogy a vándorolni kívánó személy már a migrációs cselekvése megkezdése előtt informálódik a célországban elérhető lehetőségeiről.

Az intézményelmélet lényege, hogy a tőkegazdag országok, mivel vonzóvá válnak a migránsoknak, csak korlátozott számú beutazóvizumot bocsájtanak ki. Ezzel, mivel jóval többen kívánnak bevándorolni, mint ahányan ténylegesen, legálisan be is tudnak egyensúlytalansági állapot alakulni, amely hatására

¹⁶ Immanuel Wallerstein – The modern world system – Elérés: <https://thebasebk.org/wp-content/uploads/2013/08/The-Modern-World-System.pdf>

magánintézmények jönnek létre, amelyek a mozgást kívánják elősegíteni. Ezek egy része tulajdonképpen nem más, mint a migráció feketepiacának alapjai. Ezen intézmények a bevándorlás elősegítését, papírok megszerzését az egyéb jellegű támogatásokat biztosítását nem hivatalos úton intézik. Ezek mellett létrejöttek még olyan önkéntes szervezetek is, amelyek legális úton tehát pozitív kívánnak segítséget nyújtani. Ilyen utak pl. a humanitárius segítségek, bevándorlási törvény és hatóságokkal szembeni védelem, menedékhelyek biztosítása, szociális segítségnyújtás stb.

Világosan látszik tehát, hogy a bevándorlás, migráció nem újkeletű folyamat, amely széles körben foglalkoztatja a társadalomtudomány elméleti képviselőit akik a migrációs rendeket próbálják értelmezni és abból a törvényszerőségeket megállapítani. Összességében elmondható, hogy egyik fent említett modellt sem szabad kizárólagosként kezelni, hiszen a migráció ezen modellektől eltérően sok esetben olyan kiszámíthatatlan jelenségek összességének következménye, amelyre egyelőre még nem született komplex és kizárólagos megállapítások.

6. Alapfogalmak

Ha a migrációról beszélünk tisztában kell lennünk néhány alapfogalommal, amelyeket sokan előszeretettel használnak anélkül, hogy ismernék pontos jelentésüket. A legalapvetőbb, gyakorta összerosott kifejezések a migráns, menekült, illetve a migráció és azok típusai.

Az Al Jazeera katarai hírportál egy korábbi cikkükben¹⁷ hívja fel a figyelmet arra, hogy súlyos hiba összerosni a migráns kifejezést a menekültekkel a 2015-ös hullám vonatkozásában. A lap beszámolója szerint csak menekülteknek szabad nevezni ezeket az embereket, a migráns nem állja meg a helyét. Ezzel szemben azonban, a hivatalos álláspont szerint¹⁸ nem lehet csak egyik vagy másik kifejezést használni: bár igaz, hogy a bevándorlók nagy többsége a későbbiekben kifejtésre és részletesen idézésre kerülő törvény szerint menekültnek mondható,

¹⁷ Al Jazeera – Why Al Jazeera will not say Mediterranean , migrants‘ 2015. 08. 20. – Elérés: <http://www.aljazeera.com/blogs/editors-blog/2015/08/al-jazeera-mediterranean-migrants-150820082226309.html>

¹⁸ UNHCR – ENSZ menekültügyi Főbizottság

vannak köztük olyanok is, akik békés körülményekből, gazdasági érdekekből indultak útnak. Ebből a példából is egyértelműen kiderül, hogy az alapfogalmak pontos ismerete és használata hiányában a bevándorlásról és következményeiről nem lehet hitelesen állást foglalni. A következőkben a fogalmakat mutatom be.

6.1 Menekült

A menekültek pontos meghatározásáról az 1951. július 28.-án aláírt Genfi egyezmény, illetve az azt később kiegészítő, 1967- ben hatályba lépő jegyzőkönyv¹⁹ rendelkezik. Ezek szerint, az tekinthető menekültnek, aki „(...)faji, vallási okok, nemzeti hovatartozása, illetve meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása, avagy politikai meggyőződése miatti üldözéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldözéstől való vélelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni; vagy aki állampolgársággal nem rendelkezve és korábbi szokásos tartózkodási helyén kívül tartózkodva ilyen események következtében nem tud, vagy az üldözéstől való félelmében nem akar oda visszatérni.”²⁰

6.2 Migráns

Ezzel szemben a migránsok olyan személyek, akik önszántukból, az életminőségük javulásában bízva, egy jobb munkahely, színvonalasabb oktatás, családi egyesülés, vagy egyéb okokból hagyják el otthonukat. Ezek az emberek tehát nincsenek életveszélynek kitéve, saját döntésükből vándorolnak, és amennyiben úgy döntenek, bármikor visszatérhetnek a kibocsájtó országba, ahol továbbra is számíthatnak a helyi kormány által történő védelemre. Egy másik nagyon jelentős különbség, hogy míg a migránsok kezelése abszolút nemzeti

¹⁹ New York- i jegyzőkönyv

²⁰ ENSZ menekültügyi Főbizottsága - 1989. évi 15. törvényerejű rendelet a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi július 28. napján elfogadott egyezmény valamint a menekültek helyzetére vonatkozóan az 1967. évi január hó 31. napján létrejött jegyzőkönyv kihirdetéséről – Elérés: <http://www.unhcr-centraleurope.org/hu/pdf/informacioforrasok/jogi-dokumentumok/nemzetkozi-menekultjog/az-1951-evi-menekultugyi-egyezymeny.html>

hatáskörbe tartozik, addig a menekülteket a nemzetközi jog szerint kötelező kezelni.²¹

6.3 Migráció

A migráció latin eredetű szó, amely magyarra lefordítva vándorlást jelent. A lokáció elhagyásához vezető tényezők különbözőek lehetnek, akár politikaiak, gazdaságiak, vagy társadalmiak. Ilyen indíttatások a legtöbb esetben a kedvezőtlen viszonyok előli menekülés, az életfeltételek javításának vágya, egyéni elképzelések megvalósításának akarata. Ezeket alapul véve a migrációnak több típusát különíthetjük el:

- **Egyéni vagy csoportos migráció:** Amennyiben az elvándorlást egy személy végzi a migrációt egyéninek mondhatjuk, azonban ha emberek egy csoportja vándorol (sok esetben valamilyen külső tényező, pl. fegyveres konfliktus, háború miatt) azt csoportos migrációnak nevezzük
- **Belső vagy külső migráció:** elkülönítjük egymástól azokat, akik egy országon belül mozognak azoktól, akik az országhatár átlépésével teszik azt, ez a leírás tehát a lakosság térbeli helyváltoztatására utal
- **Erőszakolt vagy természetes migráció:** Természetesnek tekinthető a migráció, amíg tudatos megfontolás során döntés születik egy személyben vagy személyek egy csoportjában a vándorlásról, mérlegelve személyes, vagy csoportos érdekeket. Ezzel szemben viszont: „ A természetes folyamatként megnyilvánuló migráció mellett a különböző katasztrófák, agresszív, háborús cselekmények potenciálisan igen rövid idő alatt jelentős tömegek menekülését idézik, idézhetik elő.”²²- ezt nevezzük erőszakolt migrációnak.
- **Legális vagy illegális migráció:** (reguláris vagy irreguláris) A migráció abban esetben tekinthető legálisnak, amennyiben egy kijelölt átkelőhelyen történik az országhatár átlépése, az arra feljogosító személyes okmányok

²¹ UNHCR viewpoint: 'Refugee' or 'migrant' – Which is right? 2016. 07. 11. – Elérés: <http://www.unhcr.org/news/latest/2016/7/55df0e556/unhcr-viewpoint-refugee-migrant-right.html>

²² Dr. Tóth Pál Péter – Népegmozgások Magyarországon a XIX. és XX. században – Megjelent: Dr. Lukács Éva – Dr. Király Miklós – Migráció és Európai Unió; Budapest, 2001; 21-22. oldal

birtokában. Ha e két feltétel közül bármely nem valósul meg, abban az esetben a migráció illegálisnak mondható. Az illegális migráció sok esetben embercsempészek által jön létre (mostanában főleg felerősödött az embercsempészet Európában), szankcionálása nemzeti hatáskörbe tartozik.²³

- **Iőszakos vagy tartós migráció:** Elkülönítjük egymástól azokat, akik egy adott ideig kívánnak egy idegen országban tartózkodni, vagy egy ideiglenes munkavégzés, vagy akár tanulmányok elvégzése okán azoktól, akik tartósan letelepednek egy államban.²⁴

Ha tisztában vagyunk a migráció témájával kapcsolatos fogalmakkal és értelmezési kereteivel, áttérhetünk az egyik legfontosabb kérdésre: a bevándorlás tervezhetőségére és irányíthatóságára, specifikusabban pedig a 2015- ös bevándorlási hullámra, illetve az ez ügyben keletkezett kvótarendszer kialakulására, és a menekültek uniós szabályozására.

7. A menekültek uniós szabályozása

A hidegháború alatt végbemenő változások az egész világot, így Európát is változásra készítették: a globalizáció felgyorsulása, a terrorizmus és a szervezett bűnözés elterjedése, illetve a migrációs hullámok töretlensége mind olyan tényezők voltak, amelyek miatt egyértelművé vált, hogy az addig csak nemzeti szinten szabályozott bel- és igazságügy területe összehangoltabbá, szervezettebbé váljon, szorosabb együttműködéssel vagy közös politikák kialakításával.²⁵

A menekültek közös kezelése is ide tartozik, amelyet kronológiai sorrendben haladva elsőként az 1985. június 14- én aláírt Schengeni joganyagban említettek meg, ám egyenlőre csak távlati célként szerepelt a menedékkérelmek

²³ Mark Provera: The Criminalisation of Irregular Migration in the European Union - CEPS Paper in Liberty and Security in Europe No. 80 / February 2015

²⁴ Koller Inez Zsófia - Az európai migráció története a második világháborút követően – Elérés: http://www.ittvagyunk.eu/application/essay/133_1.pdf

²⁵ Czékus Bálint – Bel- és igazságügyi együttműködés – a szabadság, biztonság és jog érvényesülése – Megjelent: Kengyel Ákos – Az EU közös politikái; Budapest, 2010; 443-445. oldal

elbírálásához kapcsolódó közös szabályozási rendszer kiépítése, vagy ahogy a hivatalos anyagban szerepel²⁶ : a menekültügyi politikák harmonizálása. Ez előkészítette a később megszülető dublini egyezményeket, amelyek külön foglalkoznak a menedékkérelmekkel.²⁷

A dublini egyezményt 1990. június 15-én ratifikálták az akkori Európai Közösség tagjai, Dánia kivételével. A szerződés célja az volt, hogy a menedékkérelmeket csak egy ország bírálja el, ezzel szerették volna kizárni a sorozatos vagy párhuzamos menedékkérelmek feldolgozásának lehetőségét. A megállapodás azt is kimondja, hogy annak az országnak kell a kérvénnyel foglalkoznia, akik a menekült számára kibocsájtották a vízumot, amennyiben viszont vízummal nem rendelkezik, abban az tagállamban kell foglalkozni a kérelmével, amelyikben a Közösség területére lépett. Az egyezmény azonban hiányos, sem egységes eljárási szabályokat, sem pedig konkrét definiálást nem tartalmaz a menekültekre vonatkozóan.²⁸

A menekültek helyzete a továbbiakban is napirenden maradt: a maastrichti szerződés első pillérében volt a menekültpolitika, illetve később az amszterdami szerződés is foglalkozott a menekültekkel. Létrehozták a „Vízumok, menekültügy, bevándorlás, és személyek szabad mozgására vonatkozó egyéb politikák“ című szabályozások, amelyek még jobban elmélyítették a tagországok közti együttműködést.

A lisszaboni szerződés áttörést jelentett, ugyanis a menekültügyi intézkedéseket közös menekültügyi politikává alakította át. Ez már egy közös rendszer kialakítását tűzte ki célul, nem csak minimumszabályokat hozott.²⁹ A szerződés a következő elemeket helyezte kilátásba:

- egységes menekültstátusz
- egységes kiegészítő védelmet biztosító jogállás

²⁶ Schengen Acquis

²⁷ The Schengen area and cooperation – Elérés: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3A133020>

²⁸ Czékus Bálint – Bel- és igazságügyi együttműködés – a szabadság, biztonság és jog érvényesülése – Megjelent: Kengyel Ákos – Az EU közös politikái; Budapest, 2010; 454-455. oldal

²⁹ A menekültügyi politika – Elérés: http://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/hu/FTU_5.12.2.pdf

- közös ideiglenes védelmi rendszer
- közös eljárások a menekültstátusz vagy a kiegészítő védelmet biztosító jogállás megadása és visszavonása tekintetében
- a menedékjog iránti kérelem elbírálására kötelel tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok
- a befogadási körülményekre vonatkozó szabályok
- a harmadik országokkal való partnerség és együttműködés

A szerződés további célként említi a közös bevándorlási politika még mélyebb összehangolását amely az esetlegesen felmerülő migrációs hullámok hatékony kezelését hivatott megoldani.

A következőkben szeretném bemutatni azokat az erőfeszítéseket, amelyeket az Európai Unió a bevándorlás kérdésében tesz. Ennek két nagy területe van, az egyik az unión belüli szabályozás, amelyet egységesen a kvótarendszer fogalomkörébe vonhatunk, a másik a kvótarendszeren túli szabályozások összessége. A kvótarendszeren belüli szabályozáson keresztül pedig láttatni kívánom azokat az ellentmondásokat, amelyek az egyes tagországok között alakultak ki.

8. Kvótarendszer az Európai Unióban

A menekültek 2015-ös hullámára az Európai Uniónak egységesen kellett megoldást találnia. A legelső javaslat a 2015 április 20.-án tartott kül-, és belügyminiszterek találkozáján született meg, ahol Frederica Mogherini és az unió bevándorlásért és belügyekért való biztosa, Dimitris Avramopoulos a miniszterekkel együtt kidolgozott egy tíz pontos javaslatcsomagot, amelyet később a Bizottsághoz nyújtottak be, akik ezt el is fogadták.³⁰ Ezeket a pontokat az unió alapvető értékeire, az összefogásra, a segítségnyújtásra, a szolidaritásra és a közös tehervállalásra alapozták. A pontok a következők voltak:

³⁰ Európai Bizottság sajtóközlemény – Joint Foreign and Home Affairs Council: Ten point action plan on migration; 2015. 04. 20. – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4813_en.htm

- A mediterrán térségben a közös műveletek támogatása (névszerint a Triton és Poseidon), pénzügyi és egyéb téren. Ezen kívül kiszélesítik a műveleti területeket.
- Az embercsempészek által használt hajók azonnali elfogása és megsemmisítése.
- Az EUROPOL³¹, a FRONTEX³², az EASO³³ és az EUROJUST³⁴ munkájának szorosabb összehangolása, az embercsempészek elleni nyomozásban.
- Az EASO jelenlétének fokozása Olaszországban és Görögországban, a menedékkérelmek elbírálásának folyamatának felgyorsításához.
- A tagállamoknak ujjlenyomatot kell venniük minden migránstól.
- Figyelembe kell venni egy esetleges vészhelyzetben történő elosztás lehetőségét..
- Egy új visszatelepítési rendszer kidolgozása az illegális bevándorlók gyors visszaküldésére, a FRONTEX által vezetve, szorosan együttműködve az érintett tagállamokkal.
- Megállapodás a Líbiát körülvevő országokkal, a Bizottság és az EEAS³⁵ szoros együttműködése mellett, kezdeményezések Niger szerepének növelésére.
- Bevándorlási összekötöttök (ILO) küldése a fontosabb harmadik országokba, hogy a menekülthullámokról információt gyűjtsenek, és az EU delegációk szerepét megerősítsék.³⁶

E kapcsán dolgozták ki a menekültek szétosztására vonatkozó tervet, amely eleinte, 2015 áprilisában még csupán 40.000 menedékkérőt foglalt magába, ez néhány hónappal később, 2015 szeptemberében további 120.000 menekülttel bővült ki, így összesen 160.000 bevándorló szétosztását helyezték kilátásba.³⁷ Ha

³¹ Európai Rendőrségi Hivatal

³² Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség

³³ Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal

³⁴ EU által 2002- ben létrehozott igazságügyi szervezet

³⁵ Európai Külügyi Szolgálat

³⁶ Immigration liaison officers' network – Elérés: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=URISERV%3A114511>

³⁷ 24.hu – 2016.02.25. – Mi ez az egész, amiről Orbán szavaztatna, és van-e egyáltalán értelme? – Elérés: <http://24.hu/kozelet/2016/02/25/mi-ez-az-egesz-amiről-orban-szavaztatna-es-van-e-egyáltalán-ertelme/>

megvizsgáljuk ezt a számot, az összes, 2015- ben bevándorolt, közel másfél millió menekülthöz képest igen szerénynek tekinthető.

Az a kvótarendszer, amely leginkább a köztudatban van, és amelyről Magyarország kormánya 2016 október 3- án népszavazást tartott³⁸, 2015 szeptemberében született meg két bizottsági döntést követően, az Európai Unióról Szóló Szerződés 78. cikkének értelmében. Érdemes ezt a törvényhelyet részletesen is idézni, mivel a jogszabály helyes értelmezése egy sor vitás kérdést eleve eldönthet.

„(1) Az unió közös menekültügyi, kiegészítő és ideiglenes védelem nyújtására vonatkozó politikát alakít azzal a céllal, hogy a nemzetközi védelmet igénylő harmadik országbeli állampolgárok mindegyike számára megfelelő jogállást kínáljon és biztosítsa a visszaküldés tilalma elvének tiszteletben tartását. E politikának összhangban kell lennie a menekültek jogállásáról szóló, 1951. július 28-ai genfi egyezményvel és az 1967. január 31-ei jegyzőkönyvvel, valamint az egyéb vonatkozó szerződésekkel.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak céljából az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapít meg egy közös európai menekültügyi rendszer létrehozása céljából, amely a következőket foglalja magában:

- a) az unió egészén belül érvényes, egységes menekült jogállás a harmadik országok állampolgárai számára,
- b) egységes kiegészítő védelmet biztosító jogállás a harmadik országok azon állampolgárai számára, akiknek, anélkül hogy európai menekült jogállást kapnának, nemzetközi védelemre van szükségük, C 115/76 HU Az Európai Unió Hivatalos Lapja 2008.5.9.
- c) közös rendszer a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén e személyek ideiglenes védelmére,
- d) közös eljárások az egységes menekült-, vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállás megadására és visszavonására vonatkozóan,

³⁸BBC – Hungary PM claims EU migrant quota referendum victory – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-37528325>

- e) a menedékjog vagy kiegészítő védelem iránti kérelem elbírálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó kritériumok és eljárások,
- f) előírások a menedékkérők és a kiegészítő védelmet kérők befogadásának feltételeire vonatkozóan,
- g) partnerség és együttműködés a harmadik országokkal a menedékkérők, illetve a kiegészítő vagy ideiglenes védelmet kérő személyek beáramlásának kezelése céljából.

(3) Ha egy vagy több tagállam olyan sürgős helyzettel szembesül, amelyet harmadik országok állampolgárainak hirtelen beáramlása jellemez, a Tanács a Bizottság javaslata alapján az érintett tagállam vagy tagállamok érdekében átmeneti intézkedéseket fogadhat el. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően határoz.³⁹

Visszautalva tehát, a 2015 szeptemberi európai bizottsági döntésre, az ismertetett jogszabályok alapján, a rendelet szövege szerint átmeneti intézkedés 160.000 menekült szétosztására vonatkozott, akiket elsősorban Görögországból és Olaszországból helyeznének át, illetve amennyiben indokolt más érintett uniós tagállamokból is, így pl. Magyarországról.⁴⁰ A két rendelet alapján Görögországból összesen 66.400, Olaszországból 39.600, Magyarországról pedig 54.000 menekültet kell szétosztaniuk a tagállamoknak két éven belül, tehát 2017 szeptemberéig. Az országok közti szétosztás különböző szempontok alapján történik, figyelembe veszik az egyes országok népességszámát, a GDP-t, és kisebb mértékben az országba érkező menedékkérelmek számát 4 évre visszamenőleg, és végül a tagállam munkanélküli rátáját. A befogadó országok befogadott személyenként 6.000 eurót kapnak, illetve a három fő küldő ország (Olaszország, Görögország, Magyarország) minden „elküldött” menekült után 500 euróhoz jut, az útiköltségek fedezésére.⁴¹ Egy külön erre kialakított bizottság foglalkozik a menekültek megfelelő szétosztásával, annak érdekében, hogy a

³⁹ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata – 78. cikk – Elérés: http://mediatorveny.hu/dokumentum/20/EU_szerz_egys_szerk.pdf

⁴⁰ Európai Bizottság sajtóközlemény 2016. 03. 16. – Relocation and resettlement: EU member states urgently need to deliver – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-829_en.htm

⁴¹ European Solidarity: A refugee relocation system – Elérés: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/2_eu_solidarity_a_refugee_relocation_system_en.pdf

személyes igényeket, nyelvi, illetve munkavállalás során felmerülő és egyéb nehézségeket minimalizálják.⁴²

A szétosztás első felében csak 66.000 személy szétosztásáról kötöttek megállapodást, a többi 54.000 menekültől még nem rendelkeztek.

9. A szeptember 22- ei döntés következményei

A 2015 szeptemberi 22- ei uniós szavazás több ok miatt is érdekes fordulópont volt, nem csak a menekültügy, hanem az egész európai szervezet vonatkozásában. Egyrészt afelől, hogy annak az európai közösségnek, amely legfőbb prioritása a belső egység megteremtése és a humanitárius és egyéb segítségnyújtás azoknak, akik erre rászorulnak, szavazás útján kellett egy ilyen döntést meghoznia (még hozzá egyszerű többséget igénylő szavazást⁴³), nem tudtak konszenzusra jutni a tagállamok. Ebből pedig következik a másik fő érdekesség, hogy egy olyan kérdés ami eddig nemzeti hatáskörbe tartozott (vagyis a migránsok befogadása), most nemzetközi döntés útján került szabályozásra, ami egyértelműen a tagállamok szuverenitását gyengítette, amely kivívta néhány ország, azon belül pedig egyes politikai csoportok ellenérzését.

A szavazás kapcsán tehát két fő nézőpont alakult ki. Az egyik szerint, amelyet főleg a nyugati országok képviseltek, közülük is elsősorban Németország, Franciaország és Olaszország, az Európai Uniónak nyitottan kell állnia a menekültekhez. Részben azért, mert a tagországok szervezetenként képesek elbírnak a bevándorlókkal együtt érkező terheket, beleértve a költségeket is, másrészt pedig a munkaerő szükségességére hivatkoznak. Angela Merkel német kancellár külön kihangsúlyozta, hogy minden tagország humanitárius kötelessége befogadni azokat, akik segítséget kérnek, hiszen az unióba való belépéssel ezt is aláírták a felek. A kijelentésével együtt fel is szólította a tagállamokat, hogy tegyenek eleget kötelezettségeiknek a szolidaritás jegyében.

⁴² Justice and Home Affairs Council, 22/ 09/ 2015 – Main Results – Elérés: <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/jha/2015/09/22/>

⁴³ BBC – 2015. 09. 15. – Migrant crisis: EU ministers approve disputed quota plan – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34329825>

A szeptember 22.- ei uniós belügyminiszterek találkozáján főként a keleti, és közép- európai országok szavaztak nemmel. Magyarország, Csehország, Románia és Szlovákia utasították el a betelepítési rendszert, Finnország tartózkodott, Lengyelország pedig támogatta, annak ellenére, hogy korábban világossá tették ellenérzésüket a kvótával szemben.⁴⁴ Egy hónappal később azonban a lengyelországi választások hatására⁴⁵ megváltozott a lengyel hozzáállás, és ők is beálltak a kvótát eltasítók sorába.⁴⁶

9.1 A kvótarendszer elutasítói

Ahogy már feljebb említettem, a kvótát Magyarország, Csehország, Románia Szlovákia és kicsivel később Lengyelország utasították el. Ebben a fejezetben ezen országok szempontjait szeretném megvizsgálni és megértetni, hogy miért jutottak erre a döntésre? Miért pont ezek a posztszovjet, keleti, az unió peremén fekvő országok ellenzik élesen a segítségre szoruló menekültek arányosított befogadását? Miért pont azok az országok, akik az elmúlt 100 év során ugyancsak nagy számban hagyták el saját országaikat máshol keresve boldogulásukat?

9.1.1 Lengyelország

Lengyelországban 2015 október végén tartották a parlamenti választásokat, amely során a 8 éve hatalmon lévő, jobbközép- liberális párt, a Polgári Platform (PO) vereséget szenvedett a konzervatív és euroszkeptikus PiS (Jog és Igazságosság) párttól, így az addigi vezetőt, Ewa Kopaczot egy másik hölgy, Beata Szydlo váltotta a kormány élén. Lengyelországban ez a választás két ok miatt is történelminek mondható: az egyik ok, hogy a rendszerváltás óta most fordul elő először, hogy egy párt önmagában megszerezze az elegendő többséget a kormányzáshoz. A másik ok pedig, hogy szintén a rendszerváltás óta most

⁴⁴ BBC – 2015. 09. 15. – Migrant crisis: EU ministers approve disputed quota plan – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34329825>

⁴⁵ BBC – 2015. 10. 26. – Poland Elections – Conservatives secure decisive win – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34631826>

⁴⁶ Politico – 2016. 03. 24. – Poland slams door on refugees – Elérés: <http://www.politico.eu/article/poland-slams-door-on-refugees-beata-szydlo/>

először nem jut baloldali párt a lengyel parlamentbe.⁴⁷ A kampány során igen nagy hangsúlyt fordítottak a felek a migránskérdés megoldására: amíg a korábbi kormány (mint már feljebb említettem) nem állt ki a kvótarendszer mellett, de elfogadta azt, és beleegyeztek 7000 menekült befogadásába, addig a PiS bírálta, szembe fordult az EU döntésével. Az előző kormány által elfogadott 7000 menekült befogadását ugyan elfogadták, azonban teljes mértékben elzárkóztak újabbak befogadásától. Egy felmérés alapján az ország lakosságának több mint 60%- a lezárta az ország határait a menekültek hulláma előtt. A kormány fő érve, amely szintén megosztja a nemzetközi közvéleményt, hiszen egyesek jogosnak, mások a menekültek befogadása alóli kibúvónak tartják, hogy az elmúlt időszakban a kormány kommunikációja szerint, közel egy millió migráns érkezett Lengyelországba Ukrajnából. Ez az állítás valótlannak bizonyult, mivel különböző statisztikák rámutattak, hogy csupán 4616 db menedékkérelmet kaptak Ukrajnából az elmúlt két év során, amelyből összesen kettőt fogadtak el, a kormány hivatalos menekültekkel foglalkozó adatai szerint. Összességében igaz, hogy közel milliós nagyságrendű ukrán etnikum él ma az országban, de ők nem mondhatók menekülteknek, a legtöbben vízummal tartózkodnak az ország területén. Ennek ellenére a kormány részéről ragaszkodnak állításukhoz, amit a közvélemény látszólag pozitívan fogad: felmérések bizonyítják, hogy az ukrajnából származókat könnyebben befogadnák a lengyelek, mivel mind vallásilag, mind egyéb kulturális aspektusokban közelebb állnak a hozzájuk, mint az arab országokból érkezők⁴⁸

9.1.2 Csehország

A cseh kormány, amely szintén elutasította a kvótával kapcsolatos uniós szavazást 2015 szeptemberében, jelenleg lazábban kezeli a bevándorlás ügyét, mint a többi visegrádi ország. Habár a kvótarendszer ellen vannak, a döntéshozatal után nem fordultak a bírósághoz Magyarországgal és Szlovákiával együtt. Ettől függetlenül azonban nem bíznak a rendszer működésében, amire fel is szoktak hozni egy precedenst, miszerint egy keresztény humanitárius program

⁴⁷ hvg.hu – 2015. 10. 27. – Lengyel választási bizottság: Győzött a Jog és Igazságosság – Elérés: http://hvg.hu/vilag/20151027_Lengyel_valasztasi_bizottsag_gyozott_a_Jo

⁴⁸ Politico – 2016. 01. 22. – Poland quibbles over who's a refugee and who's a migrant – Elérés: <http://www.politico.eu/article/poland-quibbles-over-whos-a-refugee-and-whos-a-migrant-beata-szydlo-asylum-schengen/>

keretein belül több mint 100 iraki menekületet kívántak befogani az országba, ám a jobb életkörülményekre hivatkozva tovább kívántak állni Németországba.⁴⁹ Összességében viszont végül elfogadták az unió akaratát, azzal a kikötéssel, hogy a befogadottak keresztény vallási háttérrel rendelkeznek, ám ezt a döntésüket is megváltoztatták később. A cseh kormány, pontosabban Andrej Babis pénzügyminiszter az EU azon javaslatát, miszerint a tagállamoknak, akik nem fogadnak be menekülteket fizetniük kell, „érzéketlennek és abszurdnak” tartja.⁵⁰ Csehország végül is nem hajlandó elfogadni az állandó kvótarendszer bevezetését. Bohuslav Sobotka, cseh miniszterelnök arra hívta fel a figyelmet, hogy amennyiben néhány tagország akarata ellenére az Európai Unió keresztülviszi az állandó kvótákra vonatkozó rendelkezést, Csehország csatlakozni fog Magyarországhoz és Szlovákiához a bíróság előtt folyó eljáráshoz.⁵¹ A CCVM cseh közvéleménykutató felmérésében a lakosság több mint 60%- a nem szeretne bevándorlókat fogadni az országba, valamivel több, mint 30%- uk fogadná el őket átmenetileg, és csupán csak 3% válaszadó fogadná el tartósan a menekültek jelenlétét az országban.⁵²

9.1.3 Románia

A kvótát elutasítók köréből Romániát tekinthetjük afféle kilógó országnak, ugyanis annak ellenére, hogy a szavazás során elutasították a kvóta ötletét, később mégis elfogadták az EU által kidolgozott kezdeményezést.⁵³ Kezdetben Románia, Bulgáriával egyetemben a kvótarendszer ellen állt ki, amelynek fő oka feltehetőleg inkább egyéni, mintsem közösségi érdekekeben gyökerezik: mind a két tagállam csatlakozni kívánt a schengeni övezethez. A két tagállam már szinte 2007- es csatlakozásuk óta szeretne az övezethez tartozni, ám idáig ez nem

⁴⁹ Sputnik News – 2016. 04. 19. – Group of Iraqi Refugees Accepted by Czech Republic, plans to Return Home – Elérés: <https://sputniknews.com/europe/201604191038288493-czech-iraqi-refugees-return-home/>

⁵⁰ Reuters – 2016. 07. 03. – Czech deputy PM rejects refugee quotas, says country should fight any EU sanctions – Elérés: <http://www.reuters.com/article/us-czech-refugee-pm-idUSKCN10E227>

⁵¹ mandiner.hu – 2016. 04. 17. – Csehország is bírósághoz fordulhat az állandó kvóták miatt – Elérés: http://migracio.mandiner.hu/cikk/20160417_csehorszag_is_birosaghoz_fordulhat_az_allando_kvotak_miatt

⁵² Prague Daily Monitor – 2016. 03. 30. – Poll: Sixty Percent of Czechs against refugees – Elérés: <http://praguemonitor.com/2016/03/30/poll-sixty-percent-czechs-against-accepting-refugees>

⁵³ Balkan Insight – 2015. 09. 24. – Romania Changes Heart on EU Refugee Quota – Elérés: <http://www.balkaninsight.com/en/article/romania-supports-now-eu-refugee-decision-09-23-2015>

sikerült. Hollandia volt az az ország, amely ezt mindig élesen ellenezte, ám több tagállamnak, köztük Németországnak és Franciaországnak is voltak fenntartásaik ezzel kapcsolatban, főleg az országon belüli igazságszolgáltatás helyzetére és a korrupcióra vonatkozóan. A hivatalos román álláspont szerint az EU kvótaszavazásnak és a schengeni övezethez való csatlakozásnak nincs köze egymáshoz, ám ahogy a román kormányzóvivő fogalmazott 'úgy lenne fair Románia számára, ha októberig megszületne a végleges eredmény' schengen kérdésében.⁵⁴ Románia végül a szétosztás ellen tette le voksát, ám Klaus Iohannis, Románia köztársasági elnöke jelentette be nem sokkal a 2015 szeptemberi szavazást követően, hogy a megszavazott döntésüktől eltérően mégiscsak elfogadják a betelepítési rendszert: habár továbbra sem gondolják úgy, hogy ez lenne a megfelelő megoldás az unió számára, elfogadják azt, részben azért, mert ahogy Iohannis fogalmazott, az országnak szolidaritást kell vállalnia, részben pedig azért, mert a helyén tudnák kezelni a betelepülőket. Románia már a szeptemberi szavazás előtt is beleegyezett kicsivel kevesebb, mint 2.000 menekült befogadásába, a kvóta számával együtt pedig a befogadandó személyek száma összesen 4.260- ra nőtt. A döntéssel ellentétben Romániában sem támogatja a lakosság teljes mértékben a menedékkérők befogadásának lehetőségét: kb. 56% gondolja azt, hogy a befogadás elhibázott ötlet, közel 35% azonban megbarátkozott az integrálás ötletével. Habár a 'bevándorló- pártiak' nagy többsége (82%) gondolja úgy, hogy az országnak saját magának kellene megállapítania a befogadottak számát, csak 15% - uk fogadná el az EU által megállapított számot – világít rá az INSCOP, román közvéleménykutató intézet.

9.1.4 Magyarország és Szlovákia

Magyarország és Szlovákia az elosztási rendszer két legnagyobb elutasítója. Már a kezdetektől ugyan azon a konzervatív állásponton állnak, és jelenleg ez a két tagország támadja az unió döntését hivatalos formában. A 2015 szeptemberi belügyminiszteri találkozót követően a szlovák kormány felszólította

⁵⁴ EU Observer – 2015. 09. 11. – Bulgaria, Romania tie migrant quotas to Schengen – Elérés: <https://euobserver.com/beyond-brussels/130202>

az igazságügyi minisztériumot, hogy az Európai Unióról Szóló Szerződés 263. cikke értelmében támadják meg a döntést.⁵⁵ A cikk a következőket mondja ki:

„Az Európai Unió bírósága megvizsgálja a jogalkotási aktusok jogszerűségét, valamint a Tanács, a Bizottság és az Európai Központi Bank jogi aktusait, kivéve az ajánlásokat és a véleményeket, továbbá az Európai Parlament és az Európai Tanács harmadik személyekre joghatással járó aktusait. Az Európai Unió bírósága megvizsgálja továbbá az Unió szervei vagy hivatalai által elfogadott, harmadik személyekre joghatással járó jogi aktusok jogszerűségét.

E célból az Európai Unió bírósága hatáskörrel rendelkezik az olyan keresetek tekintetében, amelyeket valamely tagállam, az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság nyújt be hatáskör hiánya, lényeges eljárási szabályok megsértése, a Szerződések vagy az alkalmazására vonatkozó bármely jogi rendelkezés megsértése vagy hatáskörrel való visszaélés miatt.

Az Európai Unió bírósága azonos feltételek mellett rendelkezik hatáskörrel a Számvevőszék, az Európai Központi Bank és a Régiók Bizottsága által által előjogaik megóvása érdekében indított keresetek tekintetében.

Bármely természetes vagy jogi személy az első és második bekezdésben említett feltételek mellett eljárást indíthat a neki címzett vagy az őt közvetlenül és személyében érintő jogi aktusok ellen, továbbá az őt közvetlenül érintő olyan rendeleti jellegű jogi aktusok ellen, amelyek nem tartalmazzak végrehajtási intézkedéseket.“⁵⁶

Robert Fico, szlovák miniszterelnök már több ízben kifejtette aggodalmait és félelmeit a bevándorlók befogadása kapcsán: a menekülthullám és az azzal érkezők számának előreláthatatlansága aggasztja főként, mint mondta: „Egyszer

⁵⁵ EU Observer – 2015. 09. 30. – Slovakia filing case against EU migrant relocation – Elérés: <https://euobserver.com/justice/130499>

⁵⁶ Az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés; 263. cikk – Elérés: http://mediatorveny.hu/dokumentum/20/EU_szerz_egys_szerk.pdf

csak arra fogunk ébredni, hogy 100.000 arab él az országban, és ez egy olyan probléma, amit nem kívánok Szlovákiának.⁵⁷

Magyarország még Szlovákiánál is nagyobb ellenállást tanúsít az elosztási rendszerrel szemben.⁵⁸ Egyedüli EU tagálamként óriásplakátokon buzdított a kvótarendszer ellen, mint pl., hogy „A kvótarendszer növeli a terrorveszélyt.”⁵⁹, illetve, ami még jelentősebb, egyedült országgént tartottak népszavazást a kvótarendszerről. A népszavazás habár nem érte el az érvényességi küszöböt, a kormányon lévő Fidesz sikeresnek kommunikálta azt.⁶⁰

9.1.5 Visegrádi 4- ek

A Visegrádi 4- ek (Lengyelország, Magyarország, Szlovákia és Csehország) egy alternatív megoldást kezdeményeztek és dolgoztak ki, amelyet a Pozsonyi, 2016 október 16- ai EU csúcsot követően adtak ki.⁶¹ A közlemény, egy úgynevezett, „rugalmas szolidaritást”⁶² kíván elérni, aminek célja, hogy azok a tagállamok, amelyek nem kívánnak a korábban megszavazott kvótákhoz igazodni, más úton vehessék ki részüket az Európát súlytó áradatból. Az ilyen, egyéb szerepvállalások közül a pénzügyi, határvédelmi, személyállományi és eszközbeli támogatásokat emelték ki.⁶³

Angela Merkel, német kancellár a csúcstalálkozó után elismerte, hogy az ő véleménye szerint is szükség van bizonyos mértékű rugalmasságra, Jean- Claude Juncker, az Európai Bizottság elnöke pedig szintén úgy nyilatkozott, hogy amely tagállamok nem képesek befogadni menekülteket, más úton járuljanak hozzá az EU ezzel kapcsolatos munkáihoz. Kiemelte például, hogy Magyarország és

⁵⁷BBC – 2015. 09. 22. – Migrant crisis: Why Central Europe resists refugee quota – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34313478>

⁵⁸Politico – 2016. 03. 15. – Viktor Orbán blames Brussels for migration crisis – Elérés: <http://www.politico.eu/article/viktor-orban-blames-brussels-for-migration-crisis/>

⁵⁹BBC – 2015. 12. 03. – Migrant crisis: Hungary challenges EU quota plan in court – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34998615>

⁶⁰BBC – 2015. 10. 03. – Hungary PM claims EU migrant quota referendum victory – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-37528325>

⁶¹ Európai Bizottság publikációja a 2016. 09. 16- ai Bratislavai kormány- vagy államfői találkozóóról – Elérés: <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2016/09/16-informal-meeting/>

⁶² Flexible Solidarity

⁶³ EU Observer – 2016. 09. 27. – EU migrant quota idea is finished, Fico says – Elérés: <https://euobserver.com/migration/135245>

Lengyelország a legtöbbet a határvédelem megerősítésével segíthetnének. Martin Schulz, az Európai Parlament elnöke szintén támogatja az ötletet, amennyiben ezek a tagállamok a megfelelő mennyiségű finansziális támogatással pótolják kötelezettségeiket. Manfred Weber az európai Néppárt elnöke szintén kiállt az ötlet mellett, mondván: „ Ahogy haladunk előre kezd világossá válni, hogy rugalmas szolidaritás az egyetlen megoldás a probléma kezelésére.“

A közép- és keleteurópai országokat alapvetően azért zavarhatja jobban a menekülthullám, mert egyfelől ezen az országok esetében a közelmúltban sokkal inkább kivándorlásról, mintsem bevándorlásról beszélhetünk, másfelől pedig, akik ezekbe a tagállamokba is vándoroltak, elsősorban ázsiaiak, szlávok, illetve egyéb a közelebbi térségekből bevándorolt etnikumok voltak. A közös vonás azonban egyértelműen a bőrszín, a vallás és az alapvetően közös kulturális értékek. Több felmérés, illetve precedens bizonyítja, hogy igen nagymértékű bizalmatlanság van a ezen országok tagállamaiban azokkal szemben, akik Afrikából vándoroltak be, vagy más bőrszínnel rendelkeznek, mint a helyiek.

Szlovákia és Magyarország beadványának elbírálása továbbra is folyamatban van az Európai Bíróságnál, amely elbírálása előreláthatólag még akár egy évig is húzódhat. Az elosztás ezzel párhuzamosan folyamatban van ezen országokban is: Csehország eddig 12 menekültet fogadott be a kötelező 2.691- ből, Románia is elkezdte a betelepítéseket 2016 márciusában⁶⁴, eddig 463 menekültet kezdett elhelyezni, még hátra van 3.717. Még Szlovákia is betelepített 9 bevándorlót, így már csak 893 további személyről kell gondoskodniuk. Magyarország és Lengyelország azonban ezidáig (2016 november 17.) még egy menekültet sem fogadott be, pedig a kötelező kvóták 1.294, illetve 6.182 főre kötelezik ezen tagállamokat.⁶⁵

⁶⁴ EurActiv – 2016. 02. 24. – Romania to resettle its first refugees – Elérés: <https://www.euractiv.com/section/global-europe/news/romania-to-resettle-its-first-refugees/>

⁶⁵ Meghatározott kvóták betartásának folyamatos nyomon követésére: Tagállami szétosztási folyamat részletes táblázata – Elérés: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/press-material/docs/state_of_play_-_relocation_en.pdf

9.2 A kvótarendszer mellett kiállók

Ahogy már feljebb említettem, az elosztási rendszer mellett állók listája igen hosszú, az EU összes tagállamát ide lehetne szinte sorolni, a korábban bővebben kifejtett tagállamokat leszámítva. A későbbiekben a jelenlegi legnagyobb és legszilárdabb uniós hatalomra, Németországra részletesen szeretnék kitérni, így e fejezetben nem boncolgatom a bevándorlást ezen tagállam aspektusából. Három dolgot azonban mindenképpen szeretnék kiemelni: az egyik Matteo Renzi és Olaszország kérdése, akik földrajzi fekvésük miatt első kézből érzik a migrációs hullám hatásait. Egy másik említésre méltó kérdés Svédország szerepe a bevándorlás kapcsán, akik Németország után a legnagyobb befogadók voltak, majd végül Ferenc pápa, a keresztény egyház vezetőjének véleménye és nyilatkozatai.

9.2.1 Olaszország

Olaszország volt az egyik legnagyobb számban bevándorlókkal „súlytott” ország az unióban, így természetesen támogatták a kvótarendszert. Matteo Renzi azonban 2016 októberében kilátásba helyezte, hogy a következő időszakos költségvetésbe (2021-2027) Olaszország nem fogja befizetni a kb. 20 millió euróra tehető összeget, amellyel az eddigi költségvetésekhez hozzájárult.⁶⁶ Mindezt azért, mert mivel Magyarország, Szlovákia vagy Lengyelország nem hajlandó tőlük menekülteket befogadni, az általuk befizett összegből azonban ezen tagországok is részesednek. Olaszországba az elmúlt két év során közel 300.000 menekült érkezett, akik közül ezidáig csupán 1.400 főt sikerült szétosztani. A következő költségvetést 2017 végéig kell kidolgozni, ha addig nem sikerül megállapodni, könnyen lehet, hogy az olasz fenyegetés valósággá válik.⁶⁷

9.2.2 Svédország

Svédország 2015-ben Németország után a második legtöbb menedékkérőt fogadták be országukba: összesen 163.000 személyt, ami az ország közel 10

⁶⁶ Reuters – 2016. 10. 12. – Cut funds to states that turn away refugees, Italy urges EU – Elérés: <http://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-italy-renzi-idUSKCN12C1ER>

⁶⁷ EU Observer – 2016. 10. 26. – Italy threatens EU budget veto over migration – Elérés: <https://euobserver.com/migration/135657>

millió fős össznépeségéhez viszonyítva a legtöbbnek mondható az összes európai ország közül.

Svédország önmagát úgynevezett „humanitárius szuperhatalomként“ emlegette, tekintettel a korábbi időszakok bevándorlási és befogadási hullámaira vonatkozóan, elsősorban az 1990- ben, Jugoszláviában folyt harcokra, és az onnan származó bevándorók segítésére.⁶⁸ A svéd társadalom befogadó volt a menekültekkel: amint megjelentek az ország területén, az állampolgárok otthonaikat megnyitva, különféle adományokkal, idő és erőbefektetésekkel próbálkoztak segíteni az integrációban. Nem csak állampolgári szinten volt nagyméretű az elfogadás: az üzleti világ is ki akarta venni részét a segítségből: munkahelyteremtésekkel és az integráció egyéb fajta elősegítésével.

Aida Hadzialic a svéd Középiskolák- feletti, és felnőttképzésért felelős miniszter (aki maga is Boszniából vándorolt be családjával), az integráció és menekültek segítésének előmozdítására hívta fel a figyelmet. Kidolgozott egy programot, az „Első naptól svéd“ címmel, amely az összes bevándorló számára elérhetővé tenné a nyelvtanítást, mivel véleménye szerint ez az integráció és a munkakeresés első lépése. Ezen kívül – értelemszerűen – oktatási reformokat dolgozott ki, amelynek lényege, hogy a menekülteket ne szegregálják külön iskolákba, hanem osszák szét őket, ezzel is elősegítve a társadalomba való becsatlakozást. A programmal párhuzamosan a Munkaügyi Minisztérium is kiemelte, hogy a menekültek továbbképzésére nagyobb hangsúlyt fognak fordítani, mint korábban.

A menekültek befogadása és integrálása azonban többekben aggodalmat keltett. Egy tanulmányban rámutattak⁶⁹, hogy a határtalan befogadás nem jó megoldás a probléma kezelésére, ugyanis mindig marad egy olyan réteg akiknek nem sikerül beilleszkedniük a társadalomba, akik viszont nagy hajlamot mutatnak a megélhetés könnyű utainak választására, így emelve Svédországban az illegális tevékenységeket és rontva az ország közbiztonságát, a gyerekek számára pedig

⁶⁸ Al Jazeera – 2016. 03. 25. – Do Sweden’s refugee policies work? – Elérés: <http://www.aljazeera.com/indepth/features/2016/02/sweden-refugee-policies-work-160229153658044.html>

⁶⁹ The Spectator – 2016. 09. 03. – Tove Lifvendhal: How Sweden became an example how not to handle immigration – Elérés: <http://www.spectator.co.uk/2016/09/how-sweden-became-an-example-of-how-not-to-handle-immigration/>

sűrűn az oktatást sem tudják biztosítani, amely szintén súlyos következményekkel jár. A tanulmány megemlíti, hogy az utóbbi 15 év során mintegy 650.000 menekültet fogadott be Svédország, szinte válogatás nélkül.

2015- ben 163.000 személyt fogadott be Svédország, közülük 32.000- en kapták meg a hivatalos menekült státuszt. 2016- ban csökkent ez a szám, amely az uniós intézkedéseknek, illetve az ország új menekültjogi szabályozásának köszönhető. A visszaküldések is megkezdődtek az új jog hatására: 2016 tavaszán csak három hónap leforgása alatt 2645 derportálásra szánt személyt adott át a Menekültügyi Ügynökség a rendőrségnek, akik azonban csak 1255 migránst küldtek haza ténylegesen. Ez a szám idén még nőni fog, előreláthatólag 4-5.000 főre, és a tavalyi betelepültek közül is válogatni fognak.

A már fentebb említett új szabályozás az utóbbi évek során erősödő populista, szélsőjobboldali párt, a Svéd Demokraták javaslatára született meg. Ez teljesen új alapra helyezni a befogadás kérdését: nem hagyja annyira nyitottan a határokat mint korábban, határőrizetet vezet be (főleg a Svédország és Dánia között húzódó hídon és vonalon), és a letelepedési vízumot is korlátozza 3 évre.⁷⁰ Azok, akik hozzájutnak a menekültstátuszhoz magukkal hozhatják családjukat, de csak abban az esetben, amennyiben a betelepülni kívánt család minden tagját elfogadják egy vizsgálat után.

9.2.3 Katolikus egyház

A katoikus egyház fejének, Ferenc pápának véleménye mellett sem szabad szó nélkül elmennünk, hiszen pápaként igen nagy diplomáciai befolyással bír, és emelett igen különös, egyházi vezetőtől szoktalan hangot ütött meg a bevándorlási hullámmal kapcsolatban. A konzervatív, hagyományörző magatartás – amely alapvetően jellemző az egyházi vezetőkre – megtartása mellett, egy nyitott, felvilágosult, újszerű gondolkodásról tett tanúbizonyságot, és több alkalommal felszólította híveit, hogy legyenek befogadóbbak a rászorulókkal, legyenek fogékonyak a változtatásokra. Lengyelországban például, 2016 júliusában egy krakkói előadása során felszólította a lengyel fiatalokat, hogy legyenek

⁷⁰ Politico – 2015. 12. 11. – Sweden to start border controls – Elérés: <http://www.politico.eu/article/sweden-to-start-border-controls/>

nyitottabbak a menekültek elhelyezésére, amely tekinthető akár nyílt ütközésnek is, ismerekve a lengyel kormány konzervatív álláspontját.⁷¹

Egy másik nyilatkozatában, amelyet a Károly- díj átvételekor tartott, szintén 2016 nyarán, a jelenlegi európai vezetést kritizálta és a korábbi, európai vezetést méltatta, akik, mint fogalmazott „ elég bátrak voltak ahhoz, hogy gyökeresen megváltoztassák azt a modellt, amely csak erőszakhoz és pusztításhoz vezetett volna, (...) és bátrak voltak ahhoz, hogy multilaterális megoldásokat keressenek egy fokozatosan közösségivé váló problémára.“⁷² Ezen kívül elmondta, hogy ez a kontinens mindig is erősen multikulturális volt, és ebben a jelenlegi helyzetben is tisztelnünk kell, illetve meg kell hangoztatnunk mindnek. „Olyan Európában szeretnék élni, ahol migránsnak lenni nem bűncselekmény!“ – folytatta mondandóját, majd kevésbé nyíltan Magyarországot és Ausztiát bírálta a kerítésépítések tükrében.⁷³

Korábban ellátogatott Lesbosz szigetére is, Moriába, az egyik legnépesebb menekülttáborba, ahol a protokolltól eltérően viselkedett, majd elvitt magával 12 menekültet Rómába, ezzel példát statuálva, szinte az egész világnak emberségből.⁷⁴

10. Németország

Mindenek előtt, ha Németországot akarjuk megvizsgálni, először a jelenleg betöltött pozíciójáról kell beszélünk, akár világ-, de elősorban Európai mértékben. Németország jelenleg a világ negyedik vezető gazdasága, a maga 3.355.772 dolláros GDP- jével,⁷⁵ ezzel megelőzve minden európai országot. A munkanélküli rátája is egyedülálló az európai országok körében: 2015- ben 4,6%-

⁷¹ EU Observer – 2016. 07. 29. – Pope tells Poles to be kind to refugees – Elérés: <https://euobserver.com/tickers/134528>

⁷² Ferenc pápa beszéde, részlet – 2016. 05. 06. – Elérés: <http://www.magyarKurir.hu/hirek/ferenc-papa-beszede-nagy-karoly-dij-atvetelekor-olyan-europarol-almodom>

⁷³ EU Observer – 2016. 05. 06. – Pope Francis to EU: Migrants are not criminals – Elérés: <https://euobserver.com/migration/133360>

⁷⁴ The Guardian – 2016. 04. 16. – , Before they are numbers, these people are human beings‘: pope’s poignant visit to refugees in Lesbos – Elérés: <https://www.theguardian.com/world/2016/apr/16/pope-refugees-vatican-lesbos-eu-humanity>

⁷⁵ Világbank listája az országokról GDP- jük alapján – Elérés: <http://databank.worldbank.org/data/download/GDP.pdf>

os mutatót ért el, amely az unióban a legjobb eredmények számít. ⁷⁶ Németország volt az egyetlen uniós tagország a 2005- 2015- ig tartó periódusban, amely a munkanélküliségét folyamatosan csökkenteni tudta, a vilggazdasági válság ellenére is. A pozíciója tehát, egyértelműen mondható meghatározónak, az Európai Unió számára legalábbis mindenképpen. A legtöbb mutatóban a kontinens élén áll, mind gazdasági, mind politikai szerepe szikla szilárd és elvitathatatlanul befolyásos.

10.1 Németország bevándorlási története

Ezeknek a tükrében kell látnunk tehát Németországot, amely annak ellenére, hogy a gyarmatosításból és annak népvándorlási vonzataiból kimaradt, a porosz- időszaktól kezdődően folyamatosan alkalmazott idegen munkaerőt. Eleinte a mezőgazdaság területein, később, a világháborúk között és alatt, pedig már ipari munkásokat alkalmaztak. ⁷⁷

Fontos különséget tennünk a hábrú után kialakult két német országrész között. Amíg a nyugati blokkhoz tartozó NSZK befogadó országgá vált más nyugati országokkal egyetemben, addig az NDK- ból a kivándorlás vált hangsúlyosabb tényezővé, amely mind politikai, mind gazdasági szempontokra vezethető vissza. ⁷⁸

Az országban legelőször tapasztalható nagyobb migrációs hullám a II. világháború után következett be: Nyugat- Németországban nagy munkaerő igény lépett fel, amely összeegyeztethető volt a bevándorlási hullámmal, hiszen ekkor csaknem 4 millióan tértek haza hadifogságból (1950- ig), 4, 7 millióan érkeztek Közép- Európából németek leszármazottai, akik visszatértek őseik hazájába, és

⁷⁶ Eurostat – Munkanélküliségi ráták az EU- ban – Elérés: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&pcode=tesem120&language=en>

⁷⁷ Maren Borkert – Wolfgang Bosswick: The case of Germany – Megjelent: Migration policymaking in Europe; 2011; 95- 96. oldal

⁷⁸ Focus Migration: Germany Country Profile – Hamburgisches WeltWirtschafts Institut (2007) Elérés: http://focus-migration.hwwi.de/typo3_upload/groups/3/focus_Migration_Publikationen/Laenderprofile/CP01_Germany_v_2.pdf

egészen a berlini fal megépítéséig, Kelet- Németországból is bevándoroltak, kb. 1,8 millióan. 1950- re a nyugati blokk népességének 16,7%- a volt bevándorló, ez a szám 1960- ra elérte a 23,9%- ot. Habár német gyökerekkel rendelkeztek, és sok esetben a nyelvet is beszélték, migránsoknak számítottak, akiknek integrációjuk igen nehéz volt, a német társadalom nem fogadta el őket. Előítéletekkel rendelkeztek velük szemben, többször fizikailag bántalmazták őket, a közvélekedésben pedig elterjedt, hogy koszosak, nem hajnaldóak munkát vállalni és igen nagy hajlamot mutatnak a bűnözésre. Nem kevés erőfeszítés során azonban végül sikerült integrálni és elfogadtatni őket a társadalommal.⁷⁹

A legelső külföldi vendégmunkások 1952- ben érkeztek az ország déli részére, a helyi mezőgazdasági munkások kezdtek olaszokat alkalmazni, annak ellenére, hogy ekkoriban nagynak mondható, közel 10%- os munkanélküliség volt. Néhány évvel később az országban tapasztalható olcsó munkaerő igény nőtt, a német ipar erősödésének köszönhetően, főleg az építőipari beruházásoknak, illetve az újrafegyverkezési folyamat hatására 1956- ban, amelyre ismételten külföldi vendégmunkások behozatala jelentette a legkézenfekvőbb megoldást. Számos országgal kötöttek együttműködési megállapodásokat, úgy mint Olaszországgal 1955- ben, Spanyolországgal és Görögországgal 1960- ban, vagy Törökországgal 1961- ben. Ezek a megállapodások nem voltak egyoldalúak a német részről, sokszor a kibocsájtó országok is beavatkoztak a megállapodásokba, annak serkentése és bővítése érdekében. A berlini fal megépülése után is folytatódtak a megállapodások, 1968- ig Marokkóval, Portugáliával, Tunéziával és az akkori Jugoszláviával is kötöttek ilyen szerződéseket. Ebből az időszakból jelentős még kiemelni, hogy 1955- ben a német kormány, a szakszervezetekkel és egyesületekkel karöltve megalkotta a törvényt, amely integrálta a külföldi munkavállalókat a szociális védelmi rendszerbe, amely ezt követően nem tett különbséget a bevándorlók és helyiek között.⁸⁰

⁷⁹ Maren Borkert – Wolfgang Bosswick: The case of Germany – Megjelent: Migration policymaking in Europe; 2011; 96- 97. oldal

⁸⁰ Migration History In Germany – Elérés: <http://www.domid.org/en/migration-history-germany>

1973- ban, az „Anwerbestopp“⁸¹ rendelettel szakították meg a vendégmunkások beáramlását az országba. A rendeletet a kőolajválság hatásai és a csökkenő gazdasági mutatók indokolták, melynek nem burkolt célja volt a vendégmunkások számának csökkentése a foglalkoztatási problémák miatt: már nem volt szükség olyan típusú és mennyiségű munkaerőre, amelyet az EGK⁸² - n kívülről érkezőkkel tudtak csak biztosítani, emiatt az 1973- tól kezdődő néhány évtizedet, egészen a Szovjetunió felbomlásáig, a vendégmunkás- program teljes berekesztése jellemezte. Ennek ellenére azonban a már Németország területén élők nem tértek haza, vendégmunkás státuszukat „kinőve“, tulajdonképpen bevándorlókká váltak azzal, hogy letelepedtek az ország területén. 1983- ban voltak törekvések a bevándorlók hazatelepítésére, egy decemberben hatályba lépő rendelettel (Rückkehrförderungsgesetz⁸³) , amely lehetőséget nyújtott a Németország területén élő volt vendégmunkások számára a hazatérésre német segítségnyújtás és egyéb juttatások mellett. A rendelet azonban nem volt sikeres, kb. 250.000 ember hagyta el az országot, amely jóval alulmúlta a várakozásokat. A számuk azonban mégsem csökkent, sőt, mivel a családgyesítés keretében az ott élők családjai is letelepedhettek az ország területén, a bevándorlók száma nem hogy csökkent, hanem nőtt.

Az 1970- es évek végén, 1980- as években egy másik kiskapu is megnyílt a betelepülni kívánók számára: a menedékkérelmek rendszere lehetővé tette a német alaptörvény⁸⁴ (Grundgesetz, 16.cikk) értelmében az olyan típusú bevándorlást, amely sok menekültet eredményezett, többek között pl. Sri-Lankából, Iránból, Libanonból.

⁸¹ Klaus J. Bade - Als Deutschland zum Einwanderungsland wurde - Vor 40 Jahren trat der Anwerbestopp für Gastarbeiter in Kraft. Damit sollte der Zuzug von Ausländern beendet werden. Bewirkt wurde das Gegenteil – mit Folgen bis heute.- Elérés:

<http://www.zeit.de/gesellschaft/zeitgeschehen/2013-11/einwanderung-anwerbestopp>

⁸² Európai Gazdasági Közösség

⁸³ Die Welt – 2013. 08. 02. - CDU und Kohl – erst Heimschicker, dann Integrierer – elérés: <https://www.welt.de/politik/deutschland/article118643664/CDU-und-Kohl-erst-Heimschicker-dann-Integrierer.html>

⁸⁴ Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland – Elérés: <https://www.bundestag.de/grundgesetz>

1989- ben, a Szovjetunió felbomlásával új migrációs trendek születtek, amelyek még a mai napig is érvényesek. A berlini fal és a vasfüggöny megszűnésével a fizikai korlátok is megszűntek, szabad áramlást nyújtva ezzel a kontinens keleti és nyugati felei közt. A vándorlás elősorban a keleti kontinensrészről indult meg nyugati irányba, de nem csak a volt szovjet területekről, hanem más kontinensek felőli népmozgások is megindultak, elsősorban Afrikából és a Közel- Keletről.⁸⁵

A 2015- ös migrációs hullám előtt 7 millió regisztrált külföldi állampolgár élt, az ország összlakosságának pedig 15,6%- a külföldi felmenők leszármazottja. A legjelentősebb a török jelenlét volt, 2,4 millió fővel, de lengyel, orosz, olasz és egyéb, harmadik országbeli állampolgárok mellett sem szabad szó nélkül elmenni.

10.2 Német migrációs intézkedések

A migrációs tendenciák áttekintése után a Németországba bevándorlók jogi kezeléséről, a bevándorlási törvényekről kell említést tennünk. A II. világháború után az első törvény a Külföldiek Törvénye (Foreigners Law) 1965- ben született meg, amely a korábbi, háborúk között, 1938- ban megalkotott Foreign Police Decree- t váltotta fel. Ennek kiegészítéseiként hozták létre a következő évtizedekben a már korábban is említett „Anwerbstopp“- ot 1973- ban, amely a beavndorlók számát korlátozta, az 1978- as családgyesítésre vonatkozó törvényrendeletet (Promotion of Integration of Foreign Employees and their Families), illetve a már szintén említett jogszabályt 1983- ban, amely a külföldi jelenlét mérséklése céljából a betelepülteket hazaköltözésre buzdította.

Az első komolyabb változtatást 1991- ben eszközölték az új világrend és azzal új migrációs folyamatok kialakulására válaszként. A Helmut Kohl által kidolgozott új Foreigners Law a családgyesítést előtérbe helyezve szerette volna kezelni a bevándorlókat. Sok kritikát kapot a törvény, legtöbbször a túl szoros korlátozások miatt támadták, azonban az egyértelmű volt, hogy olyan újításokat emelt be a

⁸⁵ Thomas Bauer, Klaus F. Zimmermann Occupational Mobility of Ethnic Migrants (1999) 3-6. oldal

német migrációs politikába amelyek korábban még nem merültek fel. Ilyen volt pl. a huzamosabb ideje Németország területén élő más állampolgárok honosítása, minimum 15 év ott tartózkodást követően, ez a szám fiatalok esetében 8 év volt. De más példákat is lehetne említeni, összességében azonban elmondható, hogy több olyan módosítást is tartalmazott a korábbiakhoz képest, amelyek a klasszikus migránsbefogadó országokhoz hasonló állampolgári előírásokat tartalmazott.⁸⁶

Németország legfrissebb bevándorlási törvénye 2005- ben született meg. A jogszabályokat nem alakították át gyökeresen, a történelem során először ismerte el hivatalosan magát Németország „bevándorlási célországként“ . A friss jogszabályok külön kezelték az uniós tagországokból bevándoroltakat és az unión kívülről érkezőket. Más uniós tagállamok állampolgárainak kezelését az Európai Unióról Szóló Szerződés határozza meg, a négy alapvető szabadság között a személyek szabad áramlása alatt.⁸⁷ Gleid Viktor és Keserű Dávid tanulmányukban így foglalják össze a harmadik országokból érkezőkre vonatkozóan a törvényt: „ (...) A képzett munkaerő és a tudományos fokozattal rendelkezők bevándorlását megkönnyítették, de a képzetlen munkaerő előtt igyekeztek lezárni a határokat. A mai Német Szövetségi Köztársaság területén három jogcímen tartózkodhatnak bevándorlók: vízummal (...), tartózkodási engedéllyel vagy letelepedési engedéllyel. A munkavállalási engedély ezekhez kapcsolódik, és azoknak a külföldieknek adhat, akik valamely engedélytípus kategóriájába besorolhatók (...), vagy igazolni tudják, hogy foglalkoztatásuk a közérdeket szolgálja.“⁸⁸

2007- ben és 2009- ben eszközöltek még kisebb változtatásokat az állampolgárság megszerzésére vonatkozóan, amelynek fő célja az uniós irányelvekkel való harmonizáció volt. Az ezt követő években fokozatosan szigorodtak a bevándorlási szabályok, 2014- re pl. olyannyira, hogy az unió más tagállamából érkezők sem maradhatnak fél évnél tovább az ország területén bejelentett munkahely hiányában.

⁸⁶ Maren Borkert – Wolfgang Bosswick: The case of Germany – Megjelent: Migration policymaking in Europe; 2011; 106- 107. oldal

⁸⁷ EUMSZ 1. Fejezet 45. (korábbi EKSZ 39.) cikk

⁸⁸ Gleid Viktor- Keserű Dávid: Migrációs kihívások az Európai Unióban; 2016; 278.- 279. oldal

10.3 Menekültek szabályozása

A menekültek szabályozását külön ki kell emelnünk, hiszen ahogy már fentebb kifejtettem, súlyos hiba a menekült és a migráns státuszokat összemosni, ennek értelmében külön jogi szabályozása is van a két fogalomnak.

Németország létkérdese volt, nem csak a migránsok, vendégmunkások szabályozása, hanem azon személyeké is, akik menedékkérellemmel fordultak az állam irányába. Főleg a Szovjetunió felbomlása után, a különböző instabil államokban kirobbant konfliktusok eredményezték menedékkérők számának szaporodását, így lehet pl. az is, hogy 1996- ban, mintegy 345.000 menekült érkezett Bosznia területéről.⁸⁹ Németország az Európai Közösséggel, illetve az Európai Unióval közös menekült és migránspolitika kialakítását szorgalmazta, az együttműködésekre való törekvést mutatja pl. a Franciaországgal és Benelux államokkal kötött Saarbrückeni egyezmény⁹⁰ 1984- ben, amely az összehangolt határvédelemre összpontosított, a Schengeni- joganyag vagy akár a Dublini- egyezményt is ide sorolhatjuk, hiszen ezek mind német támogatással születtek meg.

A menekültekkel alapvetően, a már fentebb szintén említett 1951- es Genfi egyezmény és annak 1967- ben megszületett kiegészítése foglalkozik, a menekültek fogalmát, és a menekültek kezelésének normáit foglalja magába. Ezen kívül azonban, Németországban három olyan törvény is hatályos jelenleg, amely a menekültekkel foglalkozik. Az első ilyen jogszabály a német alaptörvényben áll, méghozzá annak 16. fejezetében (Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland), amely a politikai menekültek státuszát konkretizálja. De menekültek kezelésével foglalkozik a Menekültügyi törvény (Asylgesetz⁹¹), és a Tartózkodásról szóló törvény is (Aufenthaltgesetz⁹²) . Ezek a törvények

⁸⁹ Maren Borkert – Wolfgang Bosswick: The case of Germany – Megjelent: Migration policymaking in Europe; 2011; 112- 114. oldal

⁹⁰ The Schengen acquis – Elérés: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A42000A0922\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A42000A0922(01))

⁹¹ A menekültügyi törvény elérése: http://www.gesetze-im-internet.de/englisch_asylvfg/englisch_asylvfg.pdf

⁹² A teljes törvény: Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von ausländern im Bundesgebiet – a külföldiek tartózkodásáról, foglalkoztatásáról és integrációjáról szóló törvény elérése: https://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/aufenthg_2004/gesamt.pdf

együttesen kizárják a politikai és egyéb típusú menekültek közti bármifajta megkülönböztetés lehetőségét, egyenlő esélyeket biztosítva minden menedékkérőnek a szükséges okmányok megszerzésében, szociális lehetőségekhez jutásban és még a foglalkoztatás területén is, illetve meghatározzák a menekült státusz megszerzésének folyamatát: a menedékkérőnek először is megérkezésekor tisztázni kell személyazonosságát, beleértve nevét, korát, származási helyét, családi állapotát, stb. Ezt követően folyamodhat csak a Szövetségi Bevándorlási Hatósághoz menedékjogért. Amennyiben egy országba érkező nem tudja igazolni magát, vagy egy ideiglenesen kiállított okmánnyal tud kérelemhez fordulni, vagy deportálhatják az ország területéről, de szigorúan csak abban az esetben, amennyiben az a személy biztonságos harmadik országból érkezett.

A kérelmek elbírálásához a Bevándorlásügyi Hivatal személyes meghallgatást rendel minden esetben⁹³, amely során a menedékkérő adatainak mélyebb vizsgálatára és alapos kiértékelésre kerül sor a személy menekült státuszhoz jutása jogosultsága miatt.

A menedékkérelmek elbírálása igen hosszasan tartó folyamatnak számít, főleg az utóbbi évek nagyméretű migrációs hullámának köszönhetően. Az általános, 5 és fél- 6 hónapos átfutás most meghosszabbodott, így kb egy évig is tarthat a státusz kérelmének elbírálása.⁹⁴

10.4 2015-ös migrációs hullám kezelése Németországban

Dolgozatomban nem véletlenül szerettem volna Németországról, és az ország népvándorlással kapcsolatos ügyeiről bővebben beszélni, mert az Európai Unióban 2015-ben, ez a tagállam állt ki a legélesebben a menekültek befogadása mellett. Angela Merkel, német kancellár, 2015-ben, a hullám kezdetekor úgy nyilatkozott, hogy Németország az egyetlen tagállam, amely meg tudja oldani ezt

⁹³ Asylgesetz 9. Fejezet

⁹⁴ Marcel Leubecher: So wird die Dauer von Asylverfahren verschleiert – Die Welt 2015.08.25 – Elérés: <http://www.welt.de/politik/deutschland/article145595071/So-wird-die-Dauer-von-Asylverfahren-verschleiert.html>

a problémát az unión belül, és habár több, mint egy évvel később is népszerűségnek örvend Németországban, támogatói egy részét elvesztette, és ezzel az állásponttal felélesztette a populista szélsőjobboldalt az országban.⁹⁵ A német kancellár azzal érvelt, hogy Németország erős gazdasága fel tudja majd használni a menekülteket munkaerőként, a kedvező körülmények a médiában és az igazán jól szervezett szélsőjobboldali párt – a meglévő erősödése ellenére – hiánya kedvező környezetet biztosíthatnak a bevándorlók számára.⁹⁶

A Magyarországról özönlő menekültáradatot 2015- ben Németország volt az, aki határait kinyitva kezelni tudta, ezzel megóvva Európát egy esetleges humanitárius katasztrófától. A befogadás mellett Németország támogatta az úgynevezett hotspotok létrehozását azokban a határországokban, amelyek területére először érkeznek a menekültek illetve a külső határok megerősítését. Ezek mellett mindig is a kvótarendszer és az elosztás egyik fő támogatója volt, saját szemszögükből abszolút jogosan, mondván, ha ők befogadnak, más tagállamok is vállaljanak szolidaritást. „Wir Schaffen das!“ , vagyis „Mi meg tudjuk csinálni“ – mondta Angela Merkel 2015 nyara végén a menekültek befogadására. Azóta azonban változott az összkép.

A német befogadás nem volt maradéktalanul sikeres: 2015- ben több, mint egy millióan érkeztek az országba, akiknek integrálása nagy számuk miatt a szokásosnál sokkal lassabban ment, a társadalmi feszültségek nőttek az országon belül, sőt, a 2015 újévi cologne- i incidens⁹⁷, és egyéb, bevándorlók által elkövetett erőszakos cselekedetek miatt, a német társadalom egy része, amely addig a szolidaritás híve volt, megingott. A Merkel személyét bírálók száma is megnövekedett, Paul Collier, oxfordi gazdasági professzor pl. kifejtette, hogy maga Angela Merkel és az általa irányított „Willkommenspolitik“ felelős a menekültválságért⁹⁸. Rajta kívül is többen megkérdőjelezték a német

⁹⁵ Zeit Online – 2016. 08. 25. – SPD führt, AfD knapp hinter CDU – Elérés: <http://www.zeit.de/politik/ausland/2016-08/mecklenburg-vorpommern-landtagswahl-afd-cdu-umfrage>

⁹⁶ Politico – 2016. 02. 03. – Europe’s lonely liberal hegemon – Elérés: <http://www.politico.eu/article/merkel-shock-refugee-crisis-germany-policy-europe/>

⁹⁷ Politico – 2016. 01. 07. – ‚Frau Merkel invited me‘ – Elérés: <http://www.politico.eu/article/refugee-cologne-sex-attack-frau-merkel-de-maiziere-rape/>

⁹⁸ Die Welt – 2016. 01. 29. – ‚Ist Merkel schuld an Flüchtlingskrise? Wer sonst?‘ – Elérés: https://www.welt.de/wirtschaft/article151603912/Ist-Merkel-schuld-an-Fluechtlingskrise-Wer-sonst.html?wtrid=socialmedia.socialflow....socialflow_twitter

menekültpolitika hatékonyságát, végül ezek a megingások vezettek a fent említett szélsőjobboldali, populista értékeket képviselő párt, az AfD(Alternatíva Németországért) megerősödéséhez. Másik vélemények a politikai, humanitárius válság mellett gazdasági mélypontot is felfedezni véltek a Volkswagen-botrányal⁹⁹, vagy a Deutsche Bank körül felerülő problémák¹⁰⁰ kapcsán. Olyan vélemény is volt, amely enyhébben fogalmazta meg kritikáját, a demográfiára vonatkozóan, hiszen a korábbi előrejezések alapján 2030- ra csupán a lakosság fele lesz kenyérkereső, amely problémáját a menekültekkel lehetne orvosolni, azonban rövid távon integrációjuk problémát jelent.

A kritikák hatására Angela Merkelnek változtatnia kellett politikáján, főleg a menedékkérők vonatkozásában. A balkáni- útvonal lezárása és a Törökországgal való megállapodást követően 2016- ban jóval kevesebb menekülttel kellett számolnia az európai országoknak. Németország előreláthatólag 250- 300.000 menekültet kíván befogadni ez évben, többet nem képesek integrálni a jelenlegi álláspont szerint.¹⁰¹ Belpolitikai indíttatásoktól is vezérelten, Merkelnek engednie kellett a határtalan befogadás politikáján, ám továbbra sem zárja le határait, az európai közös teherviselés és szolidaritás elkötelezett támogatója. A nyári török puccskísérlet¹⁰² sem tántorította igazán vissza attól Németországot, hogy a menekültügyi kérdésben az együttműködést támogassák, sőt, voltak olyan vélekedések, melyek szerint a török belpolitikai helyzettől függetlenül az EU- nak össze kell dolgoznia az országgal, ez az egyetlen alternatíva.¹⁰³ Jelenleg Németország a kvótarendszer egyik fő támogatója, eddig 615 menekültet sikerült a kvótarendszer alapján elhelyezni az országban, de előreláthatólag a maradék 27.971 menekült integrálása is hamarosan esedékes lesz.¹⁰⁴

⁹⁹ BBC – 2015. 12. 10. – Volkswagen: The scandal explained

¹⁰⁰ Portfólió – 2016. 10. 03. – Brutális ábra: nem tudja elkerülni a csődöt a Deutsche Bank – Elérés: http://www.portfolio.hu/users/elofizetes_info.php?t=cikk&i=238165

¹⁰¹ Politico – 2016. 08. 28. – Migration official: Germany can only cope with 300.000 new arrivals – Elérés: <http://www.politico.eu/article/migration-offical-germany-can-cope-with-300000-new-arrivals-refugees-migration-angela-merkel/>

¹⁰² EU Observer – 2016. 08. 16. – Turkey and the EU one month after the coup – Elérés: <https://euobserver.com/beyond-brussels/134642>

¹⁰³ Welt – 2016. 08. 17. – „Ich mag absolut nicht, was Erdogan tut, aber...” – Elérés: <https://www.welt.de/politik/deutschland/article157711215/Ich-mag-absolut-nicht-was-Erdogan-tut-aber.html>

¹⁰⁴ Meghatározott kvóták betartásának folyamatos nyomon követésére: Tagállami szétosztási folyamat részletes táblázata – Elérés: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/press-material/docs/state_of_play_-_relocation_en.pdf

Németországról elmondható tehát összefoglalva, hogy az elmúlt évtizedekben, egészen a II. vilgháború utáni időszakról kezdve, a bevándorlás kérdése kiemelt fontosságú az ország szempontjából. A szolidaritás és a józan gazdasági indokok előtérbe helyezése határozta meg az ország összetételének alakulását, amely mindig is nyitottan állt a külföldről érkezőkhöz. A 2015-ös migrációs hullámnál sem volt ez másképp, a humanitárius segítségnyújtás és a gazdasági indokok emelkedtek felül, és habár az ellenzők egyre élesebben hallatják hangjukat, az Angela Merkel vezette Németország kiáll a befogadás és segítségnyújtás mellett.

11. EU-Törökország megállapodás

A menekültek kezelésének egyetlen kidolgozott megoldásaként egyelőre csak a kvótarendszer létezik, ám több javaslat is született, amelyek vagy helyettesítenék a szétosztást, vagy csak könnyítenék azt. A legjelentősebb ilyen könnyítés ötlete 2015-ben merült fel, amely nem más, mint egy Törökországgal való megállapodás. Az ötlet gondolati síkon sikeresnek ígérkezett, azonban az idő múlásával fokozatosan felszínre törtek a problémák.

Törökország 1987-ben nyújtotta be kérelmét, hogy az akkor még Európai Gazdasági Közösséghez csatlakozhasson, ezt a kérelmet 1997-ben el is fogadták. Az Európai Unióba való tagsági kérelmet 2005-ben nyújtották be, a tárgyalások folyamatosak, azonban eredmény még nem született. Jelenleg „jelölt ország” státusszal bírnak.¹⁰⁵

Az első hivatalos dokumentum az unió és Törökország közötti megállapodásról 2015. október 15-én született meg, két korábbi, egy májusi illetve egy szeptemberi találkozót követően. A dokumentum a két fél közötti együttműködést kívánja gyorsítani, elsősorban természetesen a migrációs hullám refleksiójaként. Törökország földrajzi elhelyezkedése miatt közvetlenül ki van téve a menekültáradatnak, így mondhatni, ennek kezelése az unióval kooperálva

¹⁰⁵Európai Bizottság – Törökország adatai, csatlakozási kérelme – Elérés: http://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/countries/detailed-country-information/turkey_en

elengedhetetlen mindkét fél számára. A „Cselekvési Terv” három fő módon kívánja kezelni a problémát:

- Szír menekültek elvándorlásának fő indítékának részletes meghatározása
- Szír menekültek támogatása átmeneti védelmükben, és a török befogadó közösségek támogatása
- Két fél közötti együttműködés erősítése, az EU- ba történő illegális migrációs hullám megelőzésére¹⁰⁶

A Terv a továbbiakban a fent említett pontok közül az utóbbiakat bontja ki bővebben.

I. fejezet: Szír menekültek támogatása átmeneti védelmükben, és a török befogadó közösségek támogatása

Törökország erőfeszítéseket fog tenni annak érdekében, hogy a menekülteket ellássa a továbbiakban humanitárius segélyekkel, és támogassa az előreláthatatlan mennyiségű, folyamatosan beáramló menekülteket Szíriából. Törökország eddig (2015 október 15.) több, mint 7 millió eurót adott ki a menekültek segítésére.

E fejezetben az Európai Unió a következőket vállalja:

- Több támogatást fog nyújtani, arányosan a növekvő szükségletekhez, a szír menekültek átmeneti tartózkodása miatt
- A segélyeket a török hatóságokkal megvitatta, közösen fogják elhelyezni
- Azonnali humanitárius segélyeket nyújtanak a menekülteknek Törökország területén, illetve egyéb szociális, gazdasági támogatásokat
- Külön hangsúlyozták a mindenki számára elérhető oktatás szükségességét

Törökország vállalásai:

¹⁰⁶ Európai Bizottság sajtókiadása: EU- Törökország közös cselekvési terv; 2015. 10. 15. – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-5860_en.htm

- Menekültekkel szigorúan a bevándorlókra és menekültekre vonatkozó jogok tükrében bánnak
- Különösen ügyelnek rá, hogy minden migráns regisztráljon, illetve megkapja a szükséges papírokat, ezzel segítve egy egységes rendszer létrehozását
- Minden esetben betartják a szabályokat, szírek számára könnyítéseket helyeznek kilátásba, alapvető jogokhoz való hozzáférést biztosítják

II. fejezet: Két fél közötti együttműködés erősítése, az EU- ba történő illegális migrációs hullám megelőzésére

A második rész elsősorban a vízummentesség gondolatára épül, amelyet Törökország szeretne visszakapni az uniótól.

EU vállalásai:

- Tájékoztatás a Törökországba érkezők részére a továbbutazás esetleges következményeiről
- Támogatás nyújtása Törökországnak az embercsempészet felszámolása érdekében, török partiórség és egyéb illetékes hatóságok segítése
- EU tagországok és Törökország közötti együttműködés, a személyek visszaküldése okán
- Információáramlás felgyorsítása embercsempész- hálózatok megelőzésére, FRONTEX- szel való szorosabb török együttműködés
- Török hivatalos személy küldése FRONTEX-be
- Pénzügyi támogatások Törökországnak a vízummentesség feltételeinek kiépítésének megsegítésére, ezzel párhuzamosan jól működő menedékkal, migrációval, vízummal és határőrizettel kapcsolatos intézkedések meghozatalának elősegítése

Törökország vállalásai:

- Partiórség fejlesztése eszközökkel, aktivitásuk előmozdításával, EU-s tagállamokkal való összehangolással
- Együttműködés Grögországgal és Bulgáriával: a már korábban, 2015 májusában aláírt kóoperáció fejlesztése és folytatása, az illegális határátkelők megakadályozásával és egy közös menekültcentrum létesítésével (Capitan Audreevo)
- Genfi egyezmény szigorú betartása
- Bűnszervezetek elleni fellépés fokozása, embercsempészetet is beleértve, uniós tagállamokkal való szorosabb összehangolás során
- Europolba török hiatalos személy delegálása¹⁰⁷

A megállapodás lényege tehát, hogy a Szíriából vándorlókat a fentiek szerint fogják elosztani, így az uniós tagállamok bebiztosíthatnák, hogy csak menekülteket fogadnak be, Törökországban maradnának azok, akik gazdasági megfontolásból indultak útnak, mindezt a török uniós csatlakozási folyamatok és ezzel járó események felgyorsítása mellett.

A megállapodás 2016 márciusában lépett hatályba. Az Európai Unió eleinte 3 milliárd euróval kívánta támogatni az ötletet, ez később megduplázódott.¹⁰⁸ Sokan megkérdőjelezték a döntést, többen pl. a visszaküldés rendszerének hiányosságait kifogásolták, amire válaszként 2.300 szakértőt hívtak görögországba segíteni, köztük biztonsági, migrációs szakértőket és tolmácsokat.

A megállapodás azonban nem bizonyult egyértelműen jó ötletnek, ugyanis a hatályba lépését követően Törökország elállt a megegyezéstől, és csak a vízummentesség bevezetését követően akarták folytatni a rendszer működtetését. A vízum eltörlésének bevezetését 2016 júliusára tűzték ki, azonban Törökország nem tudta teljesíteni az EU által elvárt 72 kritériumpontot. Ennek hatására az európai politikusok egymás után álltak ki ezen megegyezés ellen: Christian Kern oszták

¹⁰⁷ Európai Bizottság sajtókiadása: EU- Törökország közös cselekvési terv; 2015. 10. 15. – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-5860_en.htm

¹⁰⁸ Európai Bizottság – The Facility for Refugees in Turkey – Elérés: http://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/migration_en

kancellár szerint „ semmiképpen sem szabad hagynunk magunkat megfélemlíteni“, Sebastian Kurz osztrák külügyminiszter elmondása szerint pedig „ Brüsszelnek egy milimétert sem szabad engednie“. Rajtuk kívül azonban több politikus is felszólalt, akik mind arra hívták fel a figyelmet, hogy az uniónak inkább más megoldást kell találnia, de semmiképpen nem hagyhatja zsarolni magát.¹⁰⁹

A más megoldás szükségességét igazolja az is, hogy abban a rövid időben, amikor élt a megállapodás, sem sikerült hatékonyan kihasználni azt. A táborokban szörnyű körülmények uralkodtak, a migránsok pedig sokszor panaszkodtak a bánásmódról, amely Törökországban várt rájuk. Összesen kb 500 személyt küldtek vissza az unió területéről¹¹⁰, jóval kevesebbet, mint amelyre előzetesen számítani lehetett.¹¹¹ De nem csak ezzel merültek fel nehézségek, hanem Törökország biztonságos harmadik országgá nyilvánítása sem volt sikeresnek mondható. Amíg Brüsszel és az európai vezetés szorgalmazta az átminősítést, több szakértő nem értett ezzel egyet, így például Görögország sem fogadta el, ami szintén nem javított a helyzeten.

A hivatalos uniós álláspont szerint a „ biztonságos harmadik ország“ meghatározása:

„A nemzetközi jogszabályok (a menekültek helyzetére vonatkozó genfi egyezmény) az uniós jogszabályokhoz (a menekültügyi eljárásokról szóló irányelv) hasonlóan abban az esetben minősítenek egy országot biztonságosnak, ha az államban demokratikus rendszer működik, továbbá általában és következetesen:

- nem tapasztalható üldöztetés

¹⁰⁹ Russia Today – 2016. 08. 02. – Turkey will walk from refugee deal if EU fails to grant visa-free travel – Erdogan – Elérés: <https://www.rt.com/news/354353-erdogan-turkey-eu-refugees/>

¹¹⁰ Spiegel Online – 2016. 08. 08. – Europe Must Not Be Blakmailed by Turkey – Elérés: <http://www.spiegel.de/international/world/europe-needs-an-alternative-to-the-refugee-deal-with-turkey-a-1106622.html>

¹¹¹ Spiegel Online – 2016. 05. 26. – The Many Faliures of the EU- Turkey Refugee Deal – Elérés: <http://www.spiegel.de/international/europe/the-refugee-deal-between-the-eu-and-turkey-is-failing-a-1094339.html>

- nem alkalmaznak kínzást, sem kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot vagy büntetést
- nem fenyeget erőszakkal
- nem áll fenn fegyveres konfliktushelyzet¹¹²

Ezek alapján határozottan megalapozottnak tekinthető azon szakértők véleménye, akik nem nyilvánítanak Törökországot biztonságos országnak, az állam belső ügyeire tekintettel, vagy akár a sűrűn előforduló erőszakos konfliktusok hatására.

12. Kvótarendszeren kívül más megoldások

Nem sokkal a török megegyezés és az azt követő problémák után világossá vált az európai vezetés számára, hogy sem az elosztási rendszer, sem pedig a Törökországgal kötött alku nem jelenthet valós megoldást a menekültek áramlására. Szükségessé vált tehát egy új, másik rendszer kidolgozása, amely elfogadható alternatívaként szolgálhat minden uniós tagállam számára.

Az egyik ilyen alternatívát, amelyet a Visegrádi 4-ek dolgoztak ki és prezentáltak az EU-nak, már feljebb bemutattam, a program egyelőre még nem részletes és pontos, inkább tekinthető iránymutatásnak mint tényleges felvetésnek. A vezetők nagy többsége nyitottan áll az ötlethez, ám volt aki bírálta, mondván ez csak kiskapu a V4-ek részéről amelynek a valós célja, hogy ne kelljen befogadni senkit az országukba. Hivatalos megbeszélés ez ügyben még nem történt.¹¹³

Egy másik megoldás lehet Angela Merkel ötlete, aki a Törökországgal kötött megállapodásnak eleinte egyik fő támogatója volt, de aztán később (részben elképzelhetőleg belpolitikai indíttatásból is) kudarcként kommunikálta azt, és afrikai országokkal vázolt fel egy együttműködési tervet. Jordániát és Tunéziát említette meg példaként, mondván, ha ezeket – és a térségben lévő többi – az országokat az Európai Unió tudja támogatni és ezzel stabilizálni, a környező

¹¹² Európai Bizottság: Az EU „Biztonságos származási országok” listája – Elérés: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/2_eu_safe_countries_of_origin_hu.pdf

¹¹³ V4-ek által publikált javaslatcsomag – Elérés: <http://www.euractiv.com/wp-content/uploads/sites/2/2016/09/Bratislava-V4-Joint-Statement-final.docx.pdf>

országokból menekülőknél a földrajzi közelségük miatt vonzóbbá válhatnak ezen országok Európánál.¹¹⁴

Ezekon kívül is születtek javaslatok a probléma orvoslására. Közgazdászok egy csoportja úgy gondolja, összetett megoldásokhoz kell folyamodnunk: meg kell növelnünk a veszélyeztetett, forrás térség támogatását, nagyobb szétosztási rendszert kell globális mértékben teremteni és a jelenlegi európai rendszert hatékonyabbá kell tenni.¹¹⁵

Több ezzel foglalkozó cikk, interjú is megjelent az elmúlt egy- másfél évben. A legtöbbről elmondható, hogy megegyeznek abban, hogy ezt az ügyet nem lehet tagállami szinten kezelni, közös uniós programra van szükség. Van, aki lehetőségként értelmezi, és az unió felvirágzását látja benne, abban az esetben, amennyiben sikerül jól kezelni. Egy másik vélemény szerint megoldást találni erre a problémára lehetetlen, a túlélésre kell koncentrálni – foglalmazott Ivan Krastev, a bolgár Liberális Stratégiák Centrumának elnöke.¹¹⁶ Az összes vélemény megegyezik, hogy az EU- nak nincs sok választási lehetősége: támogatnia kell Törökországot, vagy más harmadik országokat, pl. Jordániát vagy Libanont (ahogy az már Merkel tervében is szerepelt) , az unió külső határainak erősítésére kell törekednie, a szabályokhoz szigorúan kell igazodni (amely magába foglalja a menekültek és migránsok megkülönböztetését). Ezekon kívül is voltak még egyéb felvetések esetleges megoldásként, ám ezekről sem folyt eddig érdemi vita.

¹¹⁴European Stability Initiative – The Merkel Plan – A proposal for the Syrian refugee crisis – Elérés: <http://www.esiweb.org/index.php?lang=en&id=597>

¹¹⁵The Economist – 2016. 02. 06. – How to manage the migrant crisis – Elérés: <http://www.economist.com/news/leaders/21690028-european-problem-demands-common-coherent-eu-policy-let-refugees-regulate>

¹¹⁶Politico – 2016. 02. 08. – How to solve Europe’s migration crisis – Elérés: <http://www.politico.eu/article/solve-migration-crisis-europe-schengen/>

13. EU- Afrika megállapodások

Az Európai Unió 2015 végén nem csak Törökországgal, hanem Afrikával is tárgyalásokat kezdeményezett egy esetleges megállapodás reményében, amely a bevándorlási hullámot kívánta kezelni. Az első találkozó az unió és az afrikai országok képviselői között 2015. november 11-én jött létre, amikor is Málta fővárosában, Vallettában ültek egy asztalhoz.

A találkozó során, mind a két kontinens résztvevői egyet értettek abban, hogy szorosabb együttműködésre van szükség, ha eredményesen kezelni akarják az aktuális népmozgási hullámot. Az Európai Bizottság javaslatára, az EU létrehozott egy alapot, az úgynevezett Emergency Trust Fundot (vagyis vészhelyzeti bizalmi alapot), amely a megállapodások szerint 1,8 milliárd euróval támogatná az afrikai kontinens azon országait, amelyek a migránsok számára vagy forrásországot, vagy tranzitországot jelentenek.¹¹⁷ A találkozó célkitűzései 5 pontban foglalhatóak össze:

- Az illegális migráció gyökereinek felkutatása és az illegálisan tartózkodó személyek visszaküldési folyamatainak előmozdítása
- Legális migrációs tendenciák feltérképezése, kiértékelése, legális menekülőútvonalak létesítésén keresztül
- Menekültek, és egyéb elhelyezett személyek védelmének erősítése
- Illegális bevándorlás és embercsempészet elleni szigorú fellépés
- Visszaküldések megszervezésének előmozdítása, visszafogadási megállapodások fejlesztése.¹¹⁸

A tényleges eredmények azonban kissé eltérnek a célkitűzésektől, ugyanis a kényszerített visszaküldések rendszerének kialakításában nem sikerült maradéktalanul megegyezni, így végül maradt az önkéntes rendszer. Az afrikai képviselők vetették fel – amelyet aztán bele is foglaltak a találkozó szövegébe –, hogy az országok közötti bilaterális kapcsolatokat is fejleszteni kell, a migránsok

¹¹⁷ Európai Bizottság: A European Union Emergency Trust Fund for Africa – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-6056_en.htm

¹¹⁸ Politico – 2015. 11. 11. – Tusk: Schengen at risk of collapse – Elérés: <http://www.politico.eu/article/eu-asks-for-african-help-to-stem-refugee-flow-malta-summit-migration/>

kezelésének érdekében. A találkozó után több uniós személy is pozitívnak értékelte a találkozót, többen kiemelték, hogy a beszélgetések a migráció problémáján kívül szélesebb spektrumban folytak, szó esett a terrorizmus elleni védekezésről és a globális felmelegedés kezeléséről is.

Donald Tusk is a megállapodás sürgetését szorgalmazta, a Schengeni övezet felbomlásával riogatott. Az aláírás azért is égetővé vált, mert Svédország bejelentette határianak lezárását¹¹⁹, Szlovénia pedig a magyar és osztrák példához hasonlóan kerítésépítésbe kezdett a Horvátországgal szomszédos határvidékén.¹²⁰ A már korábban bevezetett elosztási rendszer sem működött hatékonyan, hiszen a kelet-európai országok vétója miatt egyenlőtlenül alakultak az elosztások, voltak olyan tagállamok amelyek egyáltalán nem fogadtak be menekültet. Ekkor kb. 780.000 menekült várt a sorsára Görögországban és Olaszországban.

13.1 Partnerségi keretterv

2016 nyarán folytatódott a két kontinens közötti megállapodás kidolgozása. Június 7-én a Bizottság kidolgozott egy támogatási javaslatot a migráció visszaszorítására, amelyet Frederica Mogherini – a Bizottság alelnöke és az unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseleje – perzentált a Parlament előtt. Ez a gondolat is a törökországi modellt veszi alapul, tehát hasonló módon kívánja orvosolni a problémát. A közeljövőre, vagyis a következő 5 évre összesen 8 milliárd eurós közvetlen támogatással számolnak, amely hosszú távon, a befektetésekkel és egyéb beruházásokkal elérheti akár a 62 milliárd eurós hozzájárulást is, amely főként a térség stabilizációját és növekedését célozza.

Frans Timmermans – szintén a Bizottság alelnöke, illetve a bel- és igazságügyi együttműködésért felelős biztos – bejelentette, hogy azok az országok fognak részesedni a befizetésekből, amelyek hajlandóak az együttműködésre és

¹¹⁹ Politico – 2015. 12. 11. – Sweden to start border controls – Elérés: <http://www.politico.eu/article/sweden-to-start-border-controls/>

¹²⁰ Politico – 2015. 11. 11. – Slovenia erects fence on Croatian border – Elérés: <http://www.politico.eu/article/slovenia-to-build-croatia-border-fence-miro-cerar-migrants-control/>

segítségnyújtásra. Az új program, amely a , Partnerségi keretűterv‘ nevet kapta, a migráció megfűkezése céljából, prioritásként tűzi ki a következőket:

- Életmentés a tengereken, okulva a korábbi évek tragédiáiból
- Illegális migránsok visszakűldésének élénkítésére
- Lehetőségek biztosítása a migránsok és menekűltek számára, hogy othonuk közelében találják meg boldogulásukat
- Hosszútávon pedig cél a harmadik országok segítése, pl. a már fentebb említett beruházásokkal

A dokumentum ezeken kívül még a korábbi, 2015- ős Trust Fundot kiegészíténé plusz egy milliárd euróval, amely 50- 50%- ban oszlana el a tagállamok támogatásai és az uniós források között. Az új megállapodás felhívja a tagállamok figyelmét, hogy az ő saját felelősségűk is diplomáciai, technikai és pénzügyi támogatásokkal is segíteni az afrikai országokat. A legelső tárgyalásokat Jordániával és Libanonnal tervezték, de tvábbi országokat is megneveztek az együttműködés kapcsán, ezek Niger, Nigéria, Szenegál, Mali, Etiópia, Tunézia és Líbia voltak.

A Partnerségi Keretűterv első fejleményére 2016 októberében került sor, amikor is sikerűlt az első megállapodásokat megkötni öt afrikai országgal: Nigerrrel, Nigériával, Szenegállal, Malival és Etiópiával. A megállapodás ugyan azokon az alapokon nyugszik, mint a fentebb bővebben kifejtett megállapodás: életmentés, migráció gyökereinek kezelése, illegális bevándorlók visszakűldése, illetve az embercsempészet elleni fellépés.¹²¹ Nigerben már több projekt elkezdődött, az embercsempészet visszaszorításában figyelemreméltó eredményt értek el, illetve az illegális migránsok számát is nagymértékben képesek voltak csökkenteni. Maliban és Szenegálban a kivándorlás gyökereiben történt előrelépés – amely a program egyik másik fő célkitűzése volt – kormányzati intézkedések hatására, Nigériával pedig az illegális migránsok visszafogadásának ügyében ért el sikereket az unió. Etiópiával a rendkíűl instabil belpolitikai helyzet miatt, és

¹²¹ Európai Bizottság: First Progress Report on the Partnership Framework with third countries under the European Agenda on Migration; 2016. 10. 18. – Elérés: https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/com_2016_700_fl_communication_from_commission_to_inst_en_v8_p1_english.pdf

amiatt, hogy már jelenleg is 700.000 menekült él a területén, nehezebb helyzetbe került az unió, de végül sikerült megállapodásra jutni, a helyi lakosság és a menekültek számára is munkahelyteremtéssel (első körben 30.000, a távlati cél pedig 100.000 munkahely teremtése két ipari park létrehozásával).

A célok tehát világosak, és az előrehaladás is szemmel látható. Eddig, a Valleeta-ban tartott megállapodás óta összesen 59 program valósult meg, 24 projektet indítottak el és több, mint 900 millió eurót utaltak ezekbe az országokba. A kezdeményezés végleges értékelését az Európai Tanács fogja megfogalmazni 2016 decemberében, ám az a fenti adatokból és információkból is látszik, hogy egyelőre sikeresnek mondható az együttműködés.¹²²

Ezen öt afrikai országgal való együttműködésen kívül is igyekszik az unió partnereket találni, amelyre az egyelőre inkább tranzit-, de egyes írások szerint hamarosan kibocsájtó országgént is működő Egyiptommal való bilaterális tárgyalások megkezdése tökéletes példa.

14. EU- Egyiptom megállapodás

2016 szeptemberében merült fel először egy Egyiptommal köthető megállapodás lehetősége. Ekkor már látszott, hogy a Törökországgal való egyesség nem sikeres, így új megoldások után kellett nézni. A fentebb említetteken kívül, szóba jött egy, eleinte Líbiával, később pedig Egyiptommal köttetendő megállapodás, amely a korábbi, törökhöz nagyon hasonló módon tehermentesítené az uniót: az Európába érkező migránsok átvállalásával, cserébe az EU anyagi támogatásáért.¹²³

Egyiptom összesen 12 milliárd eurós támogatásra számít, amelyet az IMF-hitel formájában kívánnak kézhez kapni. Martin Schulz, az Európai Parlament

¹²² European Union External Action: Managing migration effectively: HP/VP Mogherini reports on progress with 5 key partner countries – Elérés: https://eeas.europa.eu/diplomatic-network/africa/12336/managing-migration-effectively-hrvp-mogherini-reports-on-progress-with-5-key-partner-countries-_en

¹²³ EurActiv – 2016. 10. 18. – EU sounds out Egypt on possible refugee deal – Elérés: <https://www.euractiv.com/section/global-europe/news/eu-sounds-out-egypt-on-possible-refugee-deal/>

elnöke elengedhetetlennek találta a megállapodást Egyiptommal, és hangsúlyozta, hogy az ország csak abban az esetben kaphatja meg a kívánt mennyiségű hitelt, amennyiben az EU- val való megállapodás megszületik.¹²⁴

Döntés még nem született, de egy közös konferencián már részt vett az Európai Unió és a Menekültek Jogaiért Felelős Egyiptomi Alap¹²⁵, amely során mindkét fél kihangsúlyozta a menekültek problémájának megoldásának szükségességét, külön kitérve a nők és gyermekek helyzetére, majd újabb tárgyalásokat helyeztek kilátásba.¹²⁶

Az EU- egyiptomi megállapodást szintén több európai vezető bírálta, az észak-afrikai ország belpolitikai instabilitására, és olyan precedensekre hivatkozva, amelyek szerint nem bánnak megfelelően a menekültekkel- migránsokkal, akiket a tengerről fordítanak vissza.

15. Összefoglalás, konklúzió

A migráció és a menekültek ügye egy objektív világjelenség. Mint a dolgozatomban a többszörösen is kifejtettem, ennek a megállapításnak mind a két eleme kiemelkedő jelentőségű, így az objektivitás is és a világjelenség is. Még talán azt kellene jelentősebben hangsúlyozni, hogy a menekülteket és a migránsokat megkülönböztető módon fogadják be, még az olyan országokban is, ahol nyitott befogadási politikát folytatnak.

Az objektivitás megállapítása hiányában nem tudnánk ennek a jelenségnek a természetét pontosan definiálni és ugyanígy nem tudnánk helyesen állást foglalni abban a kérdésben sem, hogy az egyes országoknak, társadalmaknak a magatartása helyes vagy helytelen a folyamat megítélésében.

¹²⁴ Middle East Eye – 2016. 09. 23. – EU parliament chief says Egypt IMF loan should be tied to migrant deal – Elérés: <http://www.middleeasteye.net/news/eu-parliament-chief-calls-eu-egypt-migrant-deal-1691973815>

¹²⁵ EFRR

¹²⁶ European Union External Action: The European Union cooperates with the Egyptian Foundation for Refugee Rights to address migration issues in Egypt – 2016. 10. 16. – Elérés: https://eeas.europa.eu/node/12085_en

A kiindulási pont, hogy egy személy a helyét vagy helyzetét megváltoztatja mindig szükségszerű hatásokra vezethető vissza. Az eddigiekben részletesen taglaltuk, melyek lehetnek azok az okok, amelyek ezt a következményt kiválthatják. Ha a kiindulási pontunk helyes, akkor a jelenben és a jövőben is számolnunk kell, hogy ezek a társadalmi mozgások újból és újból jelentkeznek majd. Nagy figyelmet kell arra a körülményre is szentelni, hogy az EU- n belül a belső vándorlás, migráció sokszor arányaiban meghaladja az Európai Unión kívülről érkező migránsok, menekültek számát. Azért érdemes ezt figyelembe venni, mert sok esetben csak azt követjük, hogy egy- egy országba az ottani statisztikai adatok alapján hányan érkeznek és nem vizsgáljuk sokszor, hogy ugyan abból az országból hányan mennek tovább más államba. Ebből következik, hogy a statisztikai adatok teljeskörű vizsgálatán keresztül lehet valóságos megállapításokat tenni.

Az Európai Unió tagállamai közül egyesek a történelmükből következően szervesen együtt élnek évtizedek, vagy évszázadok óta ezekkel a jelenségekkel. Elég, ha a nyugat- európai országok közül a nagy gyarmatbirodalmakra gondolunk, vagy a mediterrán térségben arra vagy azokra a kapcsolatokra, amelyeket Európa és Észak- Afrika intenzíven kialakított és folytatott egymás között. A II. világháborút követően Algériából forradalom útján kiűzték a franciákat, viszont ugyanebből az országból milliószámra vándorolt két- három évvel később munkaerő a francia gazdaságba. Több ilyen példát is lehetne természetesen említeni, és ugyan így oldalakat lehetne írni Ázsia és Európa valamint, Európa és az amerikai földrész közötti bevándorlási tendenciákról.

Hangsúlyozni kell, hogy a bevándorlás a jövőben is állandó szerepet fog játszani a földrészek életében és az is természetes, hogy ezeket a kérdéseket sűrűn fogják szabályozni, mindig az aktualitásoknak megfelelően.

Az Európai Unión belül ez a szabályozási szándék szintén jelen van, amit a kvótarendszer kialakítása kapcsán írt fejezetem szemléltet. Az ott bemutatottak alapján nagyon egyértelműen látható, hogy az Európai Unió tagállamain belül milyen erős az érdekvényesítés és szinte egymással szemben álló csoportokra bomlanak szét az uniós tagállamok. Az egyik álláspont szerint fenntartás nélkül

kell ezt a kérdést jól megalkotott szabályokkal rendezni és ezekben a szabályokban gondosan kell az alapelveket és a megoldásokat is rögzíteni. Ezeknek a rendelkezéseknek a köre sokfajta érdeket felölel és igyekszik olyan normákat megfogalmazni, amelyek hosszú távon képesek ezt a bonyolult viszonyt pozitívan alakítani. Ez a szándék viszont más uniós tagállamok számára nem ennyire egyértelmű, és igyekeznek vitákon keresztül bizonytalanságokat szítani. Azok az érdekek, amelyek a szabályozás mellett szólnak nagyon erősek és az Európai Unión belül a legjelentősebb gazdaságok állnak ki a szabályok végrehajtása mellett. A velük szemben állók történelmi múltjukból kiindulva – ilyenek elsősorban a közép- európai államok – kevesebb tapasztalattal rendelkeznek és a nyitottságuk is tradicionálisan nem alakult ki más kultúrák és vallást gyakorlók körei irányában. Az ő érvelésük úgy összegezhető, hogy az új folyamatok a belső állapotaik megváltoztatására és az identitásukra is negatívan hatnak.

A két fél álláspontjai közül az erős gazdaságok dominálnak és a kvótarendszer megalkotásánál is ez válik meghatározóvá. Az Európai Unió többségének ezt a dominanciáját nem elegendő csak a tagállamok körében érvényesíteni, hanem azt az unión kívül is el kell fogadtatnia. Ezeket a megállapodásokat előszörban Törökországgal, és néhány afrikai országgal kell nemzetközi szerződéseken keresztül tető alá hozni. Ez az egységes szabályozás teremthet olyan átfogó környezetet, amelyben kezelhetővé és ellenőrizhetővé lehet tenni a bevándorlást.

A demográfiai helyzettel egyre behatóbban fognak a jövőben foglalkozni, mivel a népességcsökkenés és hatásai jelentősen felszínen tartják a migrációs mozgásokat. Komoly szakmai műhelyekben lehet csak olyan tételek megfogalmazásához eljutni, amelyek segítségével lehet azokat az elemzéseket elvégezni, amelyek figyelembe vételével vagyunk képesek a megfelelő szabályok megalkotására. A jövőben rá leszünk kényszerítve, hogy mindenkinek a véleményét komolyan vegyük és ne az indulatok, hanem a racionalitás döntsön majdani vitákban. A jövő nemzedékének is nagy kihívást jelent majd a bevándorlás kérdése, viszont megfelelő felelősségtudat nélkül nem lehet előremutató döntéseket hozni, márpedig a közeljövő igényelni fogja, hogy a bevándorlás kérdését mindig hatékonyan sikerüljön kezelnünk.

16. Irodalomjegyzék

COUNCIL DECISION (EU) 2015/1601 of 22 September 2015; establishing provisional measures in the area of international protection for the benefit of Italy

and Greece – Elérés: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015D1601&from=EN>

Express – 2016. 07. 04. – Czech Republic threatens to SUE the EU and warns Juncker it won't accept a SINGLE migrant – Elérés: <http://www.express.co.uk/news/world/696365/European-Union-Czech-Republic-rejects-migrant-quotas-threatens-sue-Brussels>

Sputnik – 2016. 04. 06. – Czech President Rejects EU's Refugee Resettlement Quotas – Elérés: <http://sptnkne.ws/cV3b>

International Business Times – 2015. 10. 05. – Romania Refugee Crisis Update: Previously Opposed To Quota, Prime Minister Says Country Could Take More Asylum- Seekers – Elérés: <http://www.ibtimes.com/romania-refugee-crisis-update-previously-opposed-quota-prime-minister-says-country-2127424>

Politico – 2015. 09. 29. – Romania's Ponta survives no- confidence vote – Elérés: <http://www.politico.eu/article/romanias-ponta-survives-no-confidence-vote/>

EurActiv – 2016. 09. 07. – Visegrad group to table proposals at Bratislava summit – Elérés: <https://www.euractiv.com/section/future-eu/news/visegrad-group-to-table-proposals-at-bratislava-summit/>

Politico – 2016. 02. 15. – Central Europe wants to halt migration if EU plan fails – Elérés: <http://www.politico.eu/article/migrants-asylum-orban-visegrad-poland-hungary-czech-slovakia-migration-refugees/>

The Bratislava Declaration – 2016. 09. 16. – Elérés: [file:///Users/martonbalogh/Downloads/160916%20Bratislava%20declaration%20and%20roadmap.en16%20\(1\).pdf](file:///Users/martonbalogh/Downloads/160916%20Bratislava%20declaration%20and%20roadmap.en16%20(1).pdf)

Sputnik – 2015. 12. 01. – Destination Sweden: Tougher Rules and Minimum Refugee Resettlement Level – Elérés: <https://sputniknews.com/europe/201512011031047305-sweden-refugee-rules-resettlement-plan-change/>

The New York Times – 2016. 06. 21. – Sweden Toughens Rules for Refugees Seeking Asylum – Elérés: http://www.nytimes.com/2016/06/22/world/europe/sweden-immigrant-restrictions.html?_r=0

Politico – 2016. 03. 11. – Sweden challenges Germany on refugees – Elérés: <http://www.politico.eu/article/sweden-challenges-germany-on-refugees/>

Reuters – 2015. 11. 11. – Refugee haven Sweden imposes temporary border controls in EU migration crisis – Elérés: <http://uk.reuters.com/article/uk-europe-migrants-sweden-idUKKCN0T02DF20151111>

Reuters – 2016. 09. 16. – Sweden says EU has capacity to take a million refugees a year – Elérés: <http://uk.reuters.com/article/uk-europe-migrants-sweden-idUKKCN11M1RG>

Európai Bizottság – 2016. 10. 18. - Managing migration effectively: Commission reports on progress in the implementation of the Partnership Framework with third countries – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3473_en.htm

Európai Bizottság – 2016. 06. 07. - Commission announces New Migration Partnership Framework: reinforced cooperation with third countries to better manage migration – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2072_en.htm

Politico – 2016. 06. 07. – EU plans Africa cash-for-cooperation migration deal – Elérés: <http://www.politico.eu/article/eu-plans-africa-cash-for-cooperation-migration-deal-europe/>

Európai Bizottság – 2015. 11. 12. – President Juncker launches the EU Emergency Trust Fund to tackle root causes of irregular migration in Africa – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6055_en.htm

The Guardian – 2015. 09. 04. – 10 ways to manage the migration crisis – Elérés: <https://www.theguardian.com/world/2015/sep/04/10-ways-to-manage-the-migration-crisis>

Daily Sabah – 2016. 09. 27. - Merkel rolls out alternative migrants plan to solve crisis – Elérés: <http://www.dailysabah.com/syrian-crisis/2016/09/28/merkel-rolls-out-alternative-migrants-plan-to-solve-crisis>

EU Observer – 2016. 09. 16. - EU 27 agree 'roadmap', but Italy spoils party – Elérés: <https://euobserver.com/uk-referendum/135130>

EurActiv – 2016. 09. 19. – ‘Flexible solidarity’ becomes new tool in response to refugee crisis – Elérés: <https://www.euractiv.com/section/justice-home-affairs/news/flexible-solidarity-becomes-new-tool-in-response-to-refugee-crisis/>

Asylum Information Database – Regular Procedure: Germany – Elérés: <http://www.asylumineurope.org/reports/country/germany/asylum-procedure/procedures/regular-procedure>

BBC – 2016. 03. 20. – Migrant crisis: EU- Turkey deal comes into effect – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-35854413>

Európai Bizottság – 2016. 04. 20. - Managing the Refugee Crisis: Commission reports on implementation of EU-Turkey Statement – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1444_en.htm

Európai Tanács – EU- Törökország nyilatkozat, 2016. március 18. – Elérés: <http://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/>

Elizabeth Collett - The Paradox of the EU-Turkey Refugee Deal – Migration Policy Institute; 2016. 03. – Elérés: <http://www.migrationpolicy.org/news/paradox-eu-turkey-refugee-deal>

BBC – 2016. 08. 22. - Turkey violence: How dangerous is Turkey's instability? – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34503388>

BBC – 2016. 03. 18. - EU-Turkey migrant deal: A Herculean task – Elérés: <http://www.bbc.com/news/blogs-eu-35848181>

Európai Bizottság – 2015. 12. 15. – Commission presents Recommendation for a Voluntary Humanitarian Admission Scheme with Turkey for refugees from Syria – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6330_en.htm

Európai Tanács – Donald Tusk elnök nyilatkozata a pozsonyi csúcstalálkozót követően – 2016. 09. 16. – Elérés: <http://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2016/09/16-tusk-final-remarks-bratislava/>

Európai Tanács – A 27 állam-, illetve kormányfő nem hivatalos ülése, 2016.9.16. – Elérés:
<http://www.consilium.europa.eu/hu/meetings/european-council/2016/09/16-informal-meeting/>

Politico – 2016. 01. 21. – Final days of EU’s refugee strategy – Elérés:
<http://www.politico.eu/article/the-final-days-of-the-eus-refugee-strategy-migration-asylum-seekers/>

World Population Prospects – The 2015 Revision – UN; 2015 – Elérés:
https://esa.un.org/unpd/wpp/publications/files/key_findings_wpp_2015.pdf

Provera, Mark - The Criminalisation of Irregular Migration in the European Union - CEPS Paper in Liberty and Security in Europe No. 80 / February 2015

Koller Inez Zsófia - Az európai migráció története a második világháborút követően – Elérés:
http://www.ittvagyunk.eu/application/essay/133_1.pdf

Todaro, Micahael P. – Internal Migration in Developing Countries: A Survey; 1980 – Elérés:
http://demografi.bps.go.id/phpfiletree/bahan/kumpulan_tugas_mobilias_pak_chotib/Kelompok_10/Referensi_paper/Todaro_1980_Internal_Migration_in_Developing_Countries.pdf

Migration History In Germany – Elérés: <http://www.domid.org/en/migration-history-germany>

Henderson, David R. – German Economic Miracle – Elérés:
<http://www.econlib.org/library/Enc/GermanEconomicMiracle.html>

Anna, Boucher – Migration Studies Unit Working Papers; 2008 – Elérés:
<http://www.lse.ac.uk/government/research/resgroups/MSU/documents/workingPapers/boucher.pdf>

Deutsche Welle – 2016. 08. 23. – How the world sees Germany a year into the refugee crisis – Elérés: <http://www.dw.com/en/how-the-world-sees-germany-a-year-into-the-refugee-crisis/a-19486079>

The Guardian – 2016. 07. 28. – Angela Merkel defends Germany’s refugee policy after attacks – Elérés: <https://www.theguardian.com/world/2016/jul/28/merkel-rejects-calls-to-change-germanys-refugee-policy-after-attacks>

BBC – 2016. 09. 05. – Merkel refugee policy blamed for CDU regional defeat – Elérés:
<http://www.bbc.com/news/world-europe-37274222>

Politico – 2016. 12. 01. – Angela Merkel: No refugee cap in Germany – Elérés:
<http://www.politico.eu/article/angela-merkel-no-refugee-migrants-cap-in-germany/>

Politico – 2016. 08. 31. – Angela Merkel: Germany ignored refugee crisis for too long – Elérés:
<http://www.politico.eu/article/angela-merkel-germany-ignored-refugee-crisis-for-too-long/>

Politico – 2016. 08. 28. – Migration official: Germany can only cope with 300,000 new arrivals – Elérés: <http://www.politico.eu/article/migration-offical-germany-can-cope-with-300000-new-arrivals-refugees-migration-angela-merkel/>

Politico – 2016. 08. 17. – Wolfgang Schäube: EU needs Turkey for migration crisis – Elérés:
<http://www.politico.eu/article/wolfgang-schauble-eu-needs-turkey-for-migration-crisis-erdogan-coup/>

Politico – 2016. 07. 25. – In troubled times, Germans embrace ‚Mommy‘ Merkel – Elérés:
<http://www.politico.eu/article/in-troubled-times-germans-still-look-to-angela-merkel-munich-attack-refugee-isil/>

Politico – 2016. 10. 15. – Angela Merkel: Germany to return Nigerian migrants – Elérés: <http://www.politico.eu/article/angela-merkel-germany-to-return-nigerian-migrants/>

Politico – 2016. 07. 28. – The end of Germany’s golden age – Elérés: <http://www.politico.eu/article/the-end-of-germanys-golden-age-chancellor-angela-merkel-mood-shift-refugees-economy-afd/>

EU Observer – 2016. 01. 26. – German MPs sceptical of Merkel’s ‘European Solution’ – Elérés: <https://euobserver.com/beyond-brussels/131995>

EU Observer – 2016. 08. 31. – EU dithering aggravated refugee crisis, Merkel says – Elérés: <https://euobserver.com/migration/134830>

EU Observer – 2016. 03. 08. – Merkel scores victory on EU migrant plan, if implemented – Elérés: <https://euobserver.com/migration/132588>

The Economist – 2013. 06. 15. – Boon or burden? – Elérés: <http://www.economist.com/news/finance-and-economics/21579482-new-study-shows-fiscal-impact-migration-broadly-neutral-boon-or>

The Atlantic – 2015. 11. 05. – The Economic Impact of the European Refugee Crisis – Elérés: <http://www.theatlantic.com/international/archive/2015/11/economic-impact-european-refugee-crisis/414364/>

BBC – 2016. 03. 04. – Migrant crisis: Migration to Europe explained in seven charts – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34131911>

A schengeni térség és együttműködés – Elérés: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv%3A133020>

Európai Parlament – Menekültügyi politika – Elérés: http://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/hu/FTU_5.12.2.pdf

1989. évi 15. törvényerejű rendelet a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi július hó 28. napján elfogadott egyezmény valamint a menekültek helyzetére vonatkozóan az 1967. évi január hó 31. napján létrejött jegyzőkönyv kihirdetéséről – UNHCR – Elérés: <http://www.unhcr-centraleurope.org/hu/pdf/informacioforrasok/jogi-dokumentumok/nemzetkozi-menekultjog/az-1951-evi-menekultugyi-egyezmeny.html>

Európai Bizottság - European Commission Statement following the decision at the Extraordinary Justice and Home Affairs Council to relocate 120,000 refugees – 2015. 09. 22. – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5697_en.htm

Európai Bizottság – Javaslat az Európai Parlamentnek a nemzetközi védelem terén átmeneti szabályok felállítására Olaszország, Görögország és Magyarország számára – 2015. 09. 09. – Elérés: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/proposal_for_council_decision_establishing_provisional_measures_in_the_area_of_international_protection_for_it_gr_and_hu_en.pdf

Európai Tanács - Establishing provisional measures in the area of international protection for the benefit of Italy and Greece – 2015. 09. 22. – Elérés: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015D1601&from=EN>

Politico – 2016. 08. 23. – Angela Merkel: EU’s Turkey deal a model for North African countries - <http://www.politico.eu/article/angela-merkel-wants-refugee-migration-deals-with-northern-african-countries-migrants-migration-turkey/>

Politico – 2016. 03. 16. – 6 countries that could derail the EU- Turkey migration deal – Elérés: <http://www.politico.eu/article/six-countries-could-shoot-down-controversial-eu-turkey-deal/>

Európai Bizottság - Relocation and Resettlement: EU Member States urgently need to deliver – 2016. 04. 12. – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1343_en.htm

The Migration to North America – Elérés: <http://www.let.leidenuniv.nl/history/migration/chapter52.html>

Eurostat 2016. március 3- án publikált jelentése - Asylum applications (non-EU) in the EU-28 Member States, 2005-15 – Elérés: [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Asylum_applications_\(non-EU\)_in_the_EU-28_Member_States,_2005-15_\(%C2%B9\)_\(thousands\)_YB16.png#file](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Asylum_applications_(non-EU)_in_the_EU-28_Member_States,_2005-15_(%C2%B9)_(thousands)_YB16.png#file)

Pig- head propaganda: Hungary‘ s war on refugees – Elérés: <https://euobserver.com/opinion/134762>

Eurostat 2016 szeptember 2- án publikált jeletése – A statistical portrait of the European Union compared with the 15 non- EU G- 20 countries – Elérés: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7597069/1-02092016-BP-EN.pdf/3ab19762-107f-4824-996d-52abb0df38b2>

Eurostat 2016 augusztus 4- én publikált jelentése – Population age structure by major age groups, 2005 and 2015 – Elérés: [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Population_age_structure_by_major_age_groups,_2005_and_2015_\(%25_of_the_total_population\)_YB16.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Population_age_structure_by_major_age_groups,_2005_and_2015_(%25_of_the_total_population)_YB16.png)

Európai Bitottság Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóságának publikációja 2015. 05. 12. – The 2015 ageing report – Elérés: http://ec.europa.eu/economy_finance/graphs/2015-05-12_ageing_report_en.htm

IMF 2016 januárjában kiadott publikációja – The Refugee Surge in Europe: Economic Challenges – Elérés: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2016/sdn1602.pdf>

The Economist 2016. 01. 23. – For good or ill – Elérés: <http://www.economist.com/news/finance-and-economics/21688938-europes-new-arrivals-will-probably-dent-public-finances-not-wages-good-or>

L. Rédey Mária: A nemzetközi migráció demográfiai és Geográfiai aspektusai – Megjelent: Migráció a XXI. sz.- ban (2016) 30- 41. Oldal

George Borjas - Self-selection and the Earnings of Immigrants - The American Economic Review, Vol. 77, No. 4. (Sep. 1987), pp. 531-553 Elérés: http://isites.harvard.edu/fs/docs/icb.topic803549.files/Week%203-September%2022/borjas_self.pdf

Douglas S. Massey – Joaquín Arango – Graeme Hugo – Ali Kouaouci – Adela Pellegrino – J. Edward Taylor: A nemzetközi migráció elméletei: áttekintés és értékelés – Megjelent: Sik Endre – A migráció szociológiája; Budapest, 2012; 13-38. Oldal

Immanuel Wallerstein – The modern world systém – Elérés: <https://thebasebk.org/wp-content/uploads/2013/08/The-Modern-World-System.pdf>

Al Jazeera – Why Al Jazeera will not say Mediterranean , migrants‘ 2015. 08. 20. – Elérés: <http://www.aljazeera.com/blogs/editors-blog/2015/08/al-jazeera-mediterranean-migrants-150820082226309.html>

ENSZ menekültügyi Főbizottsága - 1989. évi 15. törvényerejű rendelet a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi július hó 28. napján elfogadott egyezmény valamint a menekültek helyzetére vonatkozóan az 1967. évi január hó 31. napján létrejött jegyzkönyv kihirdetéséről – Elérés: <http://www.unhcr-centraleurope.org/hu/pdf/informacioforrasok/jogi-dokumentumok/nemzetkozi-menekultjog/az-1951-evi-menekultugyi-egyezmeny.html>

UNHCR viewpoint: ‚Refugee‘ or ‚migrant‘ – Which is right? 2016. 07. 11. – Elérés: <http://www.unhcr.org/news/latest/2016/7/55df0e556/unhcr-viewpoint-refugee-migrant-right.html>

Dr. Tóth Pál Péter – Néességmozgások Magyarországon a XIX. és XX. században – Megjelent: Dr. Lukács Éva – Dr. Király Miklós – Migráció és Európai Unió; Budapest, 2001

Czékus Bálint – Bel- és igazságügyi együttműködés – a szabadság, biztonság és jog érvényesülése – Megjelent: Kengyel Ákos – Az EU közös politikái; Budapest, 2010

The Schengen area and cooperation – Elérés: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3A133020>

Európai Bizottság sajtóközlemény – Joint Foreign and Home Affairs Council: Ten point action plan on migration; 2015. 04. 20. – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4813_en.htm

Immigration liaison officers' network – Elérés: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=URISERV%3A114511>

24.hu – 2016.02.25. – Mi ez az egész, amiről Orbán szavaztatna, és van-e egyáltalán értelme? – Elérés: <http://24.hu/kozelet/2016/02/25/mi-ez-az-egesz-amirolo-orban-szavaztatna-es-van-e-egyaltalan-ertelme/>

BBC – Hungary PM claims EU migrant quota referendum victory – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-37528325>

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata – 78. cikk – Elérés: http://mediatorveny.hu/dokumentum/20/EU_szerz_egys_szerk.pdf

Európai Bizottság sajtóközlemény 2016. 03. 16. – Relocation and resettlement: EU member states urgently need to deliver – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-829_en.htm

European Solidarity: A refugee relocation system – Elérés: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/2_eu_solidarity_a_refugee_relocation_system_en.pdf

Justice and Home Affairs Council, 22/ 09/ 2015 – Main Results – Elérés: <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/jha/2015/09/22/>

BBC – 2015. 09. 15. – Migrant crisis: EU ministers approve disputed quota plan – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34329825>

BBC – 2015. 09. 15. – Migrant crisis: EU ministers approve disputed quota plan – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34329825>

BBC – 2015. 10. 26. – Poland Elections – Conservatives secure decisive win – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34631826>

Politico – 2016. 03. 24. – Poland slams door on refugees – Elérés: <http://www.politico.eu/article/poland-slams-door-on-refugees-beata-szydlo/>

hvg.hu – 2015. 10. 27. – Lengyel választási bizottság: Győzött a Jog és Igazságosság – Elérés: http://hvg.hu/vilag/20151027_Lengyel_valasztasi_bizottsag_gyozott_a_Jo

Politico – 2016. 01. 22. – Poland quibbles over who’s a refugee and who’s a migrant – Elérés: <http://www.politico.eu/article/poland-quibbles-over-whos-a-refugee-and-whos-a-migrant-beata-szydlo-asylum-schengen/>

Sputnik News – 2016. 04. 19. – Group of Iraqi Refugees Accepted by Czech Republic, plans to Return Home – Elérés: <https://sputniknews.com/europe/201604191038288493-czech-iraqi-refugees-return-home/>

Reuters – 2016. 07. 03. – Czech deputy PM rejects refugee quotas, says country should fight any EU sanctions – Elérés: <http://www.reuters.com/article/us-czech-refugee-pm-idUSKCN10E227>

mandiner.hu – 2016. 04. 17. – Csehország is bírósághoz fordulhat az állandó kvóták miatt – Elérés: http://migracio.mandiner.hu/cikk/20160417_csehorszag_is_birosaghoz_fordulhat_az_allando_kvotak_miatt

Prague Daily Monitor – 2016. 03. 30. – Poll: Sixty Percent of Czechs against refugees – Elérés: <http://praguemonitor.com/2016/03/30/poll-sixty-percent-czechs-against-accepting-refugees>

Balkan Insight – 2015. 09. 24. – Romania Changes Heart on EU Refugee Quota – Elérés: <http://www.balkaninsight.com/en/article/romania-supports-now-eu-refugee-decision-09-23-2015>

EU Observer – 2015. 09. 11. – Bulgaria, Romania tie migrant quotas to Schengen – Elérés: <https://euobserver.com/beyond-brussels/130202>

EU Observer – 2015. 09. 30. – Slovakia filing case against EU migrant relocation – Elérés: <https://euobserver.com/justice/130499>

Az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés; 263. cikk – Elérés: http://mediatorveny.hu/dokumentum/20/EU_szerz_egys_szerk.pdf

BBC – 2015. 09. 22. – Migrant crisis: Why Central Europe resists refugee quota – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34313478>

Politico – 2016. 03. 15. – Viktor Orbán blames Brussels for migration crisis – Elérés: <http://www.politico.eu/article/viktor-orban-blames-brussels-for-migration-crisis/>

BBC – 2015. 12. 03. – Migrant crisis: Hungary challenges EU quota plan in court – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-34998615>

BBC – 2015. 10. 03. – Hungary PM claims EU migrant quota referendum victory – Elérés: <http://www.bbc.com/news/world-europe-37528325>

Európai Bizottság publikációja a 2016. 09. 16- ai Bratislavai kormány- vagy államfői találkozóról – Elérés: <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/european-council/2016/09/16-informal-meeting/>

EU Observer – 2016. 09. 27. – EU migrant quota idea is finished, Fico says – Elérés: <https://euobserver.com/migration/135245>

Meghatározott kvóták betartásának folyamatos nyomon követésére: Tagállami szétosztási folyamat részletes táblázata – Elérés: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/press-material/docs/state_of_play_-_relocation_en.pdf

Reuters – 2016. 10. 12. – Cut funds to states that turn away refugees, Italy urges EU – Elérés: <http://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-italy-renzi-idUSKCN12C1ER>

EU Observer – 2016. 10. 26. – Italy threatens EU budget veto over migration – Elérés: <https://euobserver.com/migration/135657>

Al Jazeera – 2016. 03. 25. – Do Sweden’s refugee policies work? – Elérés: <http://www.aljazeera.com/indepth/features/2016/02/sweden-refugee-policies-work-160229153658044.html>

The Spectator – 2016. 09. 03. – Tove Lifvendhal: How Sweden became an example how not to handle immigration – Elérés: <http://www.spectator.co.uk/2016/09/how-sweden-became-an-example-of-how-not-to-handle-immigration/>

Politico – 2015. 12. 11. – Sweden to start border controls – Elérés: <http://www.politico.eu/article/sweden-to-start-border-controls/>

EU Observer – 2016. 07. 29. – Pope tells Poles to be kind to refugees – Elérés: <https://euobserver.com/tickers/134528>

Ferenc pápa beszéde, részlet – 2016. 05. 06. – Elérés: <http://www.magyarKurir.hu/hirek/ferenc-papa-beszede-nagy-karoly-dij-atvetelekor-olyan-europarol-almodom>

EU Observer – 2016. 05. 06. – Pope Francis to EU: Migrants are not criminals – Elérés: <https://euobserver.com/migration/133360>

The Guardian – 2016. 04. 16. – , Before they are numbers, these people are human beings‘: pope’s poignant visit to refugees in Lesbos – Elérés: <https://www.theguardian.com/world/2016/apr/16/pope-refugees-vatican-lesbos-eu-humanity>

Világbank listája az országokról GDP- jük alapján – Elérés: <http://databank.worldbank.org/data/download/GDP.pdf>

Eurostat – Munkanélküliségi ráták az EU- ban – Elérés: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&pcode=tesem120&language=en>

Maren Borkert – Wolfgang Bosswick: The case of Germany – Megjelent: Migration policymaking in Europe; 2011; 95- 121. Oldal

Focus Migration: Germany Country Profile – Hamburgisches WeltWirtschafts Institut (2007)
Elérés: http://focus-migration.hwwi.de/typo3_upload/groups/3/focus_Migration_Publikationen/Laenderprofile/CP01_Germany_v_2.pdf

Migration History In Germany – Elérés: <http://www.domid.org/en/migration-history-germany>

Klaus J. Bade - Als Deutschland zum Einwanderungsland wurde - Vor 40 Jahren trat der Anwerbestopp für Gastarbeiter in Kraft. Damit sollte der Zuzug von Ausländern beendet werden. Bewirkt wurde das Gegenteil – mit Folgen bis heute.- Elérés: <http://www.zeit.de/gesellschaft/zeitgeschehen/2013-11/einwanderung- anwerbestopp>

Die Welt – 2013. 08. 02. - CDU und Kohl – erst Heimschicker, dann Integrierer – elérés: <https://www.welt.de/politik/deutschland/article118643664/CDU-und-Kohl-erst-Heimschicker-dann-Integrierer.html>

Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland – Elérés: <https://www.bundestag.de/grundgesetz>

Thomas Bauer, Klaus F. Zimmermann Occupational Mobility of Ethnic Migrants (1999) 3-6. oldal

Gleid Viktor- Keserű Dávid: Migrációs kihívások az Európai Unióban; 2016; 260.- 281. Oldal

The Schengen acquis – Elérés: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A42000A0922\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A42000A0922(01))

Német menekültügyi törvény elérése: http://www.gesetze-im-internet.de/englisch_asylvfg/englisch_asylvfg.pdf

A teljes német menekültügyi törvény: Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von ausländern im Bundesgebiet – a külföldiek tartózkodásáról, foglalkoztatásáról és integrációjáról szóló törvény elérése: https://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/aufenthg_2004/gesamt.pdf

Marcel Leubecher: So wird die Dauer von Asylverfahren verschleiert – Die Welt 2015.08.25 – Elérés: <http://www.welt.de/politik/deutschland/article145595071/So-wird-die-Dauer-von-Asylverfahren-verschleiert.html>

Zeit Online – 2016. 08. 25. – SPD führt, AfD knapp hinter CDU – Elérés: <http://www.zeit.de/politik/ausland/2016-08/mecklenburg-vorpommern-landtagswahl-afd-cdu-umfrage>

Politico – 2016. 02. 03. – Europe’s lonely liberal hegemon – Elérés: <http://www.politico.eu/article/merkel-shock-refugee-crisis-germany-policy-europe/>

Politico – 2016. 01. 07. – ‚Frau Merkel invited me‘ – Elérés: <http://www.politico.eu/article/refugee-cologne-sex-attack-frau-merkel-de-maiziere-rape/>

Die Welt – 2016. 01. 29. – ‚Ist Merkel schuld an Flüchtlingskrise? Wer sonst?‘ – Elérés: https://www.welt.de/wirtschaft/article151603912/Ist-Merkel-schuld-an-Fluechtlingskrise-Wer-sonst.html?wtrid=socialmedia.socialflow....socialflow_twitter

BBC – 2015. 12. 10. – Volkswagen: The scandal explained – Elérés: <http://www.bbc.com/news/business-34324772>

Portfólió – 2016. 10. 03. – Brutális ábra: nem tudja elkerülni a csődöt a Deutsche Bank – Elérés: http://www.portfolio.hu/users/elofizetes_info.php?t=cikk&i=238165

Politico – 2016. 08. 28. – Migration official: Germany can only cope with 300.000 new arrivals – Elérés: <http://www.politico.eu/article/migration-offical-germany-can-cope-with-300000-new-arrivals-refugees-migration-angela-merkel/>

EU Observer – 2016. 08. 16. – Turkey and the EU one month after the coup – Elérés: <https://euobserver.com/beyond-brussels/134642>

Die Welt – 2016. 08. 17. – ‚Ich mag absolut nicht, was Erdogan tut, aber...‘ – Elérés: <https://www.welt.de/politik/deutschland/article157711215/Ich-mag-absolut-nicht-was-Erdogan-tut-aber.html>

Meghatározott kvóták betartásának folyamatos nyomon követésére: Tagállami szétosztási folyamat részletes táblázata – Elérés: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/press-material/docs/state_of_play_-_relocation_en.pdf

Európai Bizottság – Törökország adatai, csatlakozási kérelme – Elérés: http://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/countries/detailed-country-information/turkey_en

Európai Bizottság sajtókiadása: EU- Törökország közös cselekvési terv; 2015. 10. 15. – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-5860_en.htm

Európai Bizottság sajtókiadása: EU- Törökország közös cselekvési terv; 2015. 10. 15. – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-5860_en.htm

Európai Bizottság – The Facility for Refugees in Turkey – Elérés: http://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/migration_en

Russia Today – 2016. 08. 02. – Turkey will walk from refugee deal if EU fails to grant visa- free-travel – Erdogan – Elérés: <https://www.rt.com/news/354353-erdogan-turkey-eu-refugees/>

Spiegel Online – 2016. 08. 08. – Europe Must Not Be Blakmailed by Turkey – Elérés: <http://www.spiegel.de/international/world/europe-needs-an-alternative-to-the-refugee-deal-with-turkey-a-1106622.html>

Spiegel Online – 2016. 05. 26. – The Many Faliures of the EU- Turkey Refugee Deal – Elérés: <http://www.spiegel.de/international/europe/the-refugee-deal-between-the-eu-and-turkey-is-failing-a-1094339.html>

Európai Bizottság: Az EU „Biztonságos származási országok“ listája – Elérés: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/2_eu_safe_countries_of_origin_hu.pdf

European Stability Initiative – The Merkel Plan – A proposal for the Syrian refugee crisis – Elérés: <http://www.esiweb.org/index.php?lang=en&id=597>

The Economist – 2016. 02. 06. – How to manage the migrant crisis – Elérés: <http://www.economist.com/news/leaders/21690028-european-problem-demands-common-coherent-eu-policy-let-refugees-regulate>

Politico – 2016. 02. 08. – How to solve Europe’s migration crisis – Elérés: <http://www.politico.eu/article/solve-migration-crisis-europe-schengen/>

Európai Bizottság: A European Union Emergency Trust Fund for Africa – Elérés: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-6056_en.htm

Politico – 2015. 11. 11. – Tusk: Schengen at risk of collapse – Elérés: <http://www.politico.eu/article/eu-asks-for-african-help-to-stem-refugee-flow-malta-summit-migration/>

Politico – 2015. 12. 11. – Sweden to start border controls – Elérés: <http://www.politico.eu/article/sweden-to-start-border-controls/>

Politico – 2015. 11. 11. – Slovenia erects fence on Croatian border – Elérés: <http://www.politico.eu/article/slovenia-to-build-croatia-border-fence-miro-cerar-migrants-control/>

Európai Bizottság: First Progress Report on the Partnership Framework with third countries under the European Agenda on Migration; 2016. 10. 18. – Elérés: https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/com_2016_700_fl_communication_from_commission_to_inst_en_v8_p1_english.pdf

European Union External Action: Managing migration effectively: HP/VP Mogherini reports on progress with 5 key partner countries – Elérés: <https://eeas.europa.eu/diplomatic-network/africa/12336/managing-migration-effectively-hrvp-mogherini-reports-on-progress-with-5-key-partner-countries-en>

Middle East Eye – 2016. 09. 23. – EU parliament chief says Egypt IMF loan should be tied to migrant deal – Elérés: <http://www.middleeasteye.net/news/eu-parliament-chief-calls-eu-egypt-migrant-deal-1691973815>

European Union External Action: The European Union cooperates with the Egyptian Foundation for Refugee Rights to address migration issues in Egypt – 2016. 10. 16. – Elérés: https://eeas.europa.eu/node/12085_en

EurActiv – 2016. 10. 18. – EU sounds out Egypt on possible refugee deal – Elérés: <https://www.euractiv.com/section/global-europe/news/eu-sounds-out-egypt-on-possible-refugee-deal/>

V4- ek által publikált javaslatcsomag – Elérés: <http://www.euractiv.com/wp-content/uploads/sites/2/2016/09/Bratislava-V4-Joint-Statement-final.docx.pdf>

EurActiv – 2016. 02. 24. – Romania to resettle its first refugees – Elérés: <https://www.euractiv.com/section/global-europe/news/romania-to-resettle-its-first-refugees/>

EurActiv – 2016. 08. 31. – Merkel admits mistakes made in Germany and EU on refugee crisis – Elérés: <https://www.euractiv.com/section/justice-home-affairs/news/merkel-admits-mistakes-made-in-germany-and-eu-on-refugee-crisis/>